

De Wildenborcher

Maart 2016

Beste Buurtgenoten,

Hoe zou onze buurt functioneren zonder de Kapel? Daar was in de eerste week van januari weer ruimschoots de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten.

Onze complimenten voor de Kapelcommissie! Met de organisatie van de midwinterwandeling en de nieuwjaarsvisite was er voor hen begin 2016 meteen al topdrukke. Het zilveren jubileum van de midwinterwandeling werd gevierd, daarom hebben we hier twee verslagen van; zowel volwassenen als kinderen genoten volop. Op 19 maart is er nogmaals gelegenheid voor een rondleiding door het pinetum de Belten.

De nieuwjaarsvisite is weergegeven in verhaal met foto's. Na de ontvangst met *ölliekrabbe* konden we genieten van het optreden van onze 'artiesten' en gewoon gezellig samenzijn. Bij schoonmaken van de Kapel werden de drie vrijwilligsters geïnterviewd, zij gaven aan:

"Als de Kapel er niet meer zou zijn, dan zou de saamhorigheid een stuk minder zijn. De Kapel biedt onderdak aan vele verenigingen. En dankzij de inzet van vele vrijwilligers loopt de Kapel op rolletjes. Gelukkig zie ik dat nieuwkomers in de Wildenborch zich heel betrokken voelen bij onze Kapel".

In dit maartnummer 2016 leest u over Wildenborchers van nu en van vroeger; en over hun bezigheden thuis of in verenigingsverband. Natuurlijk wel een vereniging vanuit de Kapel. Hier volgt een overzicht:

- Het 'Smidshuis': al 50 jaar vakantiehuis van de familie Starreveld
- Henk Kaemingk, geëmigreerd naar Mexico, deel 2
- 'Wissellijst' : De schietvereniging huldigde drie jubilarissen Kornegoor
- Midwinterwandeling, verslag van Peter en Ingrid
- Midwinterwandeling, verslag door Bas & Frouke met Duco, Roemer en Kick
- 'Even voorstellen': André en Jessica Mensink met hun kinderen Lyndon en Jente
- Nieuwjaarsvisite, verslag door Marianne. Foto's Johan Braakman
- 'De dames van de Kapel', interview door Jacintha
- 'Al ziet men Kerken en Torens staan, dan is de reis nog niet gedaan' , door Landrot
- Gerda Rossel doorzocht de archieven over Giezenkampweg & Jan Banninkshuis
- Nieuw verkeersbord aan de Galgengoorweg? Foto Samantha, verhaal Marianne
- 'Postvak In'; door Luca Bergwerff
- Een nadere kennismaking met Jacques en Annelien van Hooijdonk, door Marianne
- Recept Maggiplant
- Gesprek met Toos en Jan Leunk, zij woonden aan de Galgengoorweg; door Lucie
- Jennine schrijft over 'Het Bosket' dat nu weer bij kasteel De Wildenborch hoort
- Uitnodiging om weer mee te fietsen met de familiefietstocht op 1 mei.

Nieuw in 2016 is de 'Kinderpagina' (voor 6-8 jaar) verzorgd door Anja Sprukkelhorst. Het gaat deze keer over de lente. Je kunt zoeken en kleuren. Maak er maar wat moois van.

De Wildenborch, tot hoever loopt deze buurt? Gerrie Hazewinkel-Boeiijnk schrijft "bijna op de rand van de Wildenborch ben ik geboren". Met haar gedicht: "Het mist in mij" en een gedicht van Jacobus Trijsburg herdenken wij de periode 1940-1945. Nu, 71 jaar later.

We wensen alle lezers toe wat Jennie Staring dichtte in 2015:

Daar waar ruimte wordt gegeven
Voelt een mensengeest zich vrij
Lucht en vrijheid om te leven
Dán is vrede pas dichtbij....

Bedankt voor ieders bijdrage!
Namens de redactie, Joke Wiltink

De Wildenborchse Kapel

Redactiegegevens:

Onze telefoonnummers en e-mailadressen:

Joke Wiltink	(0575) 55 67 48	wiltwess@hetnet.nl
Reinier Klein Brinke	(0575) 55 65 12	reinierkleinbrinke@planet.nl
Lucie Bartel	(0575) 55 65 33	info@luciebartel.nl
Marianne Been	(0573) 25 20 01	marianne.been@kpnmail.nl

Inzenden copy vóór 20 april 2016

Naar wiltwess@hetnet.nl

Schoolhuisweg 2

Bijdrage Wildenborcher:

Hebt u al gedacht aan uw vrijwillige bijdrage voor De Wildenborcher?

Iban: NL95RABO 0366412353 ten name van Kapel Wildenborch.

Als u de Wildenborcher wilt ontvangen of als er bezorgproblemen zijn, meld dit dan bij één van de redactieleden. Wij geven het door aan Erik Ebbink, hij coördineert de bezorging.

Het pinetum opnieuw in de schijnwerper

RONDLEIDING

De winterwandeling van 3 januari leidde onverwacht door het pinetum de Belten. Voor heel veel deelnemers was dat een totale verrassing.

“Wat leuk, ik wist niet dat dit hier was” - “O, wat prachtig al die kleuren” - “...en dat alles zo vlakbij”. Dit commentaar was vaak te horen.

Voor hen die nog eens wat meer willen weten verzorgt Ettie Segers-Feith een **RONDLEIDING** op **ZATERDAG 19 MAART** om **14.00 uur**.

Verzamelen op het parkeerpleintje Wildenborchseweg 15.

Bij een grote deelname wordt de rondleiding herhaald om **15.00 uur**.

Kosten € 2,-.

CONIFERENCONCERT

Eens in de twee of drie jaar organiseert het pinetum een “fundraising” concert in de **Dorpskerk in Vorden**.

Ditmaal op **ZONDAGMIDDAG 3 APRIL** om **14.30** uur. Een vrolijke Sunny Sunday Songrecital met Henriette Feith, Sinan Vural en Maurice Lammerts van Bueren met een luchtig programma van Ravel's “Don Quichotte à Dulcinée” tot Irving Berlin's “Annie Get your Gun”. Een kostelijke middag!!!

Bij de entree staat een pot, waarin uw vrijwillige bijdrage voor het pinetum verdwijnt.

Nieuwjaarsvisite in de Kapel 8 januari 2016

Het was weer als vanouds, buiten verwelkomden de lichtjes ons: 2016 ligt nog helemaal maagdelijk voor ons. Wie weet wat dit jaar ons allemaal gaat brengen. Net als 2015 zal er weer lief en leed gedeeld worden in onze buurtschap.

Om met Reinier Klein Brinke te spreken: We lachen en huilen met elkaar, en op die gemeenschapszin kunnen we reuze trots zijn.

De stemming kwam er direct al goed in: een kop koffie met één of twee, of drie..... warme oliebollen tussen, het schudden van alle handen, het aanhalen van de contacten en het uitwisselen van de nieuwste nieuwtjes in.

In de laatste Wildenborcher was een rubriek opgenomen met Achterhoeks dialect van de hand van Gerda Rossel, die inmiddels het Haagse heeft verruild voor Baak, dus een echte Achterhoekse blijft. Voortbordurend op dit thema, kwamen de meest onbegrijpelijke uitspraken voorbij op het doek... Ondanks dat de schrijver van dit stukkie redelijk vernemstig genoemd wordt, was het één grote brij van onbegrijpelijke woorden..... Nou ja daaruit blijkt maar weer dat je een heel grote achterstand hebt, als je vanuit het westen emigreert naar de Achterhoek en dan opnieuw als dissident beschouwd kan worden, omdat je naar Lochem bent verhuisd. Nu had het bestuur kennelijk ook wel eens gekeken naar Miljoenenjacht van Linda de Mol, want onder één van de stoelen in de Kapel was een briefje geplakt dat recht gaf op het boekje: 'Woor bun'k hier feitelek?' door Gerda Rossel ter beschikking gesteld ter verhoging van de feestvreugde. Annie Schröer was de gelukkige, maar volgens mij is het Achterhoeks haar met de paplepel ingegeven, of misschien wel met de sleef.....

De playbackshow was weer als vanouds. Iedere keer weten de artiesten ons te verrassen met nieuwe optredens, waar we allemaal blij van worden.

Het eerste optreden was van Vader Abraham met het Smurfenlied; de smurfjes heel vertederend met een speciaal voor deze gelegenheid gemaakte muts.

De smurfen kunnen alles: door een sleutelgat, door de kraan enz. enz. Ze kunnen fluitspelen, dansen en nog veel meer, waar wij mensen geen benul van hebben.

Wat zij kunnen, daar kunnen wij alleen maar van dromen, iets wat Dana Winner ook doet, maar dan op een heel romantische manier: Zij droomt duizend mooie dromen, over vrede voor iedereen en voor jou! Nou mooier kun je het toch niet wensen.

Tol Hansse kwam die droom een beetje verstoren met zijn schets van de grote stad Amsterdam, Big City, met z'n troep, hoerenbuurt en haringhappen aan de kar. Met zijn lange zwarte haar zou hij hier in de buurt regelmatig aan het eksteren slaan. Wat zijn wij blij dat we in de Achterhoek wonen.....

Na een pauze om de inwendige mens weer de nodige aandacht te geven, kwam Peter Blanker op het toneel. Die leeft zo in zijn eigen droomwereld: hij vindt het heel moeilijk om bescheiden te blijven, voor zo'n geweldige vent zoals hij is. Peter is zo van zichzelf overtuigd dat het hem niet uitmaakt of hij nu een grote snor heeft of niet en dat zijn gitaar niet zo heel groot is: Hij produceert toch wel het nodige volume.

De sketch van het duo Jut en Jul was hilarisch. De tekst stond op papier en liet aan duidelijkheid niets te wensen over. Het ging over geen zin in seks, hoofdpijn, in verwachting zijn, maar niet van Jut, maar van zijn vriend, en uiteindelijk blijkt dat een jokkertje..... Nee, het jokkertje ging over de baby maar niet over de vriend..... Kun je het nog volgen?

Als laatste kwam Adèle in ochtendjas, met de rollers nog in haar haar, aan de telefoon..... Hello can you hear me?? Nou dat bleek erg moeilijk, in opperste nood bleef Adèle die vraag maar herhalen, de hele zaal had erg met haar te doen. Als zij nou een beetje van de vaardigheden van de Smurfjes zou hebben en de mooie dromen van Dana Winner, dan zou zij vast veel gelukkiger zijn.

Kortom wij gaan in de Wildenborch welgemoed het nieuwe jaar in.

Marianne Been

Vader Abraham

met de smurfen : Liesbeth van Ark met haar dochters: Romée, Indy, Yora.

Dana Winner : Janny Reintjes

Tol Hansse : Harrie Dinkelman

Peter Blanker : Noam Shalgi

Duo Jut en Jul : Ria Klein Ikkink en Liesbeth van Ark

Adèle : Ineke Braakman

De Giezenkampweg en het Jan Banninkshuis

Het leukste van archiefonderzoek is altijd het vinden van iets waar je niet naar zocht. Een voorbeeld hiervan zijn de volgende briefjes¹ van A.C.W. Staring uit 1825 en 1827 aan twee niet nader genoemde personen² over de aanleg van de Giezenkampweg³. Op het bijgevoegde kladkaartje is duidelijk te zien dat hierbij ook het laatste deel van de Kapelweg⁴ werd verlegd, en dat de oude Molenweg van 't *Mosse*⁵ naar de *Mulder*⁶ werd vervangen door de nieuwe Molenweg, later Jan Banninksdijk genoemd, en nog later Giezenkampweg.

Mijn Heer,

Den weg langs Bannink⁷ dezen morgen nog eens bezien hebbende weet ik er niets beters op dan dat Bannink dadelijk zijnen boel langs den weg weder geheel tot 30 voets⁸ breedte, van den graven⁹ naar de zijde van den Wildenb. af te rekenen, wegruime; of dat zijn schuurtjes ten minste voor beplanting gelden, na demping van den graven tegen dezelve en uitroeijen¹⁰ van het gepoote. Mellink¹¹ en ik laten dan den Dijk 24 voeten¹² tuschen de bomen breed. Bijliggend kladje¹³ zal mijn idé duidelijker maken.

*Ik verblijve met zuivere achting, UwEd zeer gew. dienaar A.C.W. Staring
Wildenb., 3 Septbr 25.*

Amice,

Hierbij het geval, met Kaarten, Platen en Pourtraiten. De weg over 't Wiersche Broek is te laag. Bij de beek is er, bij A¹⁴, een grote streek weegs overgelopen, en heeft zich, bij B, weder een uitweg naar zijn bedde gebaad. Ik heb daardoor, na mij toe, zo veel overmaat van aangedrongen water gekregen, dat ik langs gemaakte dammen, bij E, de communicatie¹⁵ voor voetgangers met Vorden heb moeten onderhouden. Ondertuschen ga ik met arbeiden voort, en reken vóór den winter mijn nieuwen weg volgens dan algemeen te verbeteren nieuwen aanleg tuschen F en F¹⁶ gereed hebben; maar dan wordt de oude weg tuschen G en G¹⁷ opgegraven, en is dan de weg over 't Wiersche Broek vooral tuschen H en H niet vrij van overlopen en, bovendien, op

¹ Gelders Archief nr. 0366-833: *Archief van de Marke van Vorden. Resolutiën en Verbalen, 1802-1844*

² De eerste was waarschijnlijk de burgemeester van Vorden, Johan Hendrik Gallée

³ Op het kaartje aangeduid als "Nieuwe Molenweg"; aangelegd langs de oostzijde van het *Jan Banninkshuis* (Giezenkampweg 2)

⁴ Oorspronkelijk de Wildenborchse Dijk genaamd, en later (voor, in en na de 19e eeuw) Bleuminkdijk, Bleuminkallée en Oltvoortsteeg

⁵ *Mosse*: Mosselseweg 16. Dit deel van de huidige Mosselseweg heette vroeger Heuvelinksdijk

⁶ *Mulder*: Galgengoorweg 17

⁷ Met "Bannink" werd het huis van Jan Bannink bedoeld, zie hieronder

⁸ 30 voet = 9,4 m. (1 Rijnlandse voet = 0,314 m.)

⁹ Graven: sloot

¹⁰ Uitroeijen: rooien

¹¹ Jan Mellink (*Vorden 1751) was eigenaar van het *Giesenkamp* (Wildenborchseweg 14) en getrouwd met Berendina Gallée (*Vorden 1772), een zuster van burgemeester Johan Hendrik Gallée

¹² 24 voet = 7,5 m.

¹³ Overige namen op het kladkaartje:

Meulenbrugge: *Klein Laar* (Mosselseweg 20), destijds bewoond door timmerman Gerrit Meulenbrugge

Mosselman: *Mosse*

Mosselsche Nieuwe Kamp: in het Vordense Veldnamenboek vermeld als *Mosselmanskamp* en *Niejenkamp*
Beeks(?)brug: brug over de sloot tussen de Mosselseweg en de bosweg naar het Medler, *Ezelsbrug* genaamd in het Veldnamenboek.

¹⁴ A-B, overstroming der (Vordense) Beek

¹⁵ Communicatie met Vorden: de verbinding met Vorden

¹⁶ F-F, nieuwe weg uit den Wildenborch: laatste deel van de huidige Kapelweg

¹⁷ G-G, oude weg uit den Wildenborch naar Mossel en Vorden welke moet vervallen: laatste deel van deze weg, die voordien bij *Klein Bleumink* (Kapelweg 8) in westelijke richting afboog (de huidige Wildenborchseweg bestond nog niet)

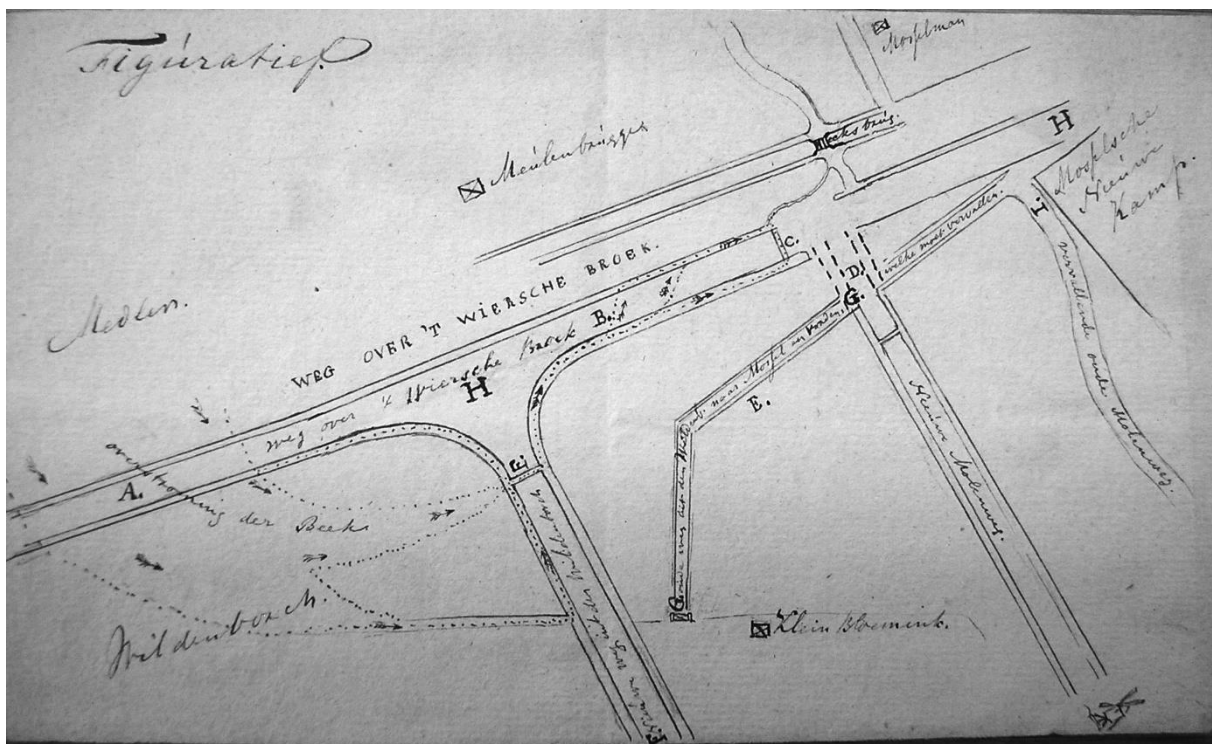
rijwegshoogte aangelegd, zo kan men niet meer uit den Wildenborch door Mossel¹⁸ naar Vorden rijden. Het voltoojen van het werk aldaar begint te dringen, opdat de grond enige vastheid vóór den winter verkrijge. Ik kan ook mijn Molenweg bij D niet afmaken eer het andere gemaakt zij, ten ware ik dan ook nog den dubbelen weg¹⁹ bij I wilde laten blijven, en mijn aandeel aldaar onopgegraven laten liggen.

Er is nóg iets: onze Burgemeester heeft mij gezegd: dat 12 voeten²⁰ genoegzamer breedte voor den weg over den Mosselschen Enk was. Is de wet voor de wegen van de Derde Klasse²¹ dus veranderd, dan heeft men zeker aan geen Hooiwagens en aan geen Knibbelspul²² van Jagtpalen²³ gedacht. Zie toch, bid ik, dit werk eens, bij gelegenheid.

Mijn terugreis liep Maandagavond goed af, want één van mijn voorwielen ging eerst een kuier op zijn eigen hand doen, toen wij tegen 't Huis alhier waren, en wij bleven in balans zitten. Gelukkig dat wij om den duister reeds gereden hadden, want de luns²⁴ en schroef moeten wij reeds eenigen tijd kwijt zijn geweest, derwijl wij geen van beide hebben weêr gevonden.

Ik betuige met ware hoogachting te zijn, T.e.a.T., Staring,

Wildenb. 27 Septbr 1827.

Wat het huis van "Bannink" betreft, dit werd later het *Jan Banninkshuis* genoemd, maar stond daarvoor bekend als *Deseker's Hut*, naar zijn eerste bewoner (1) Hendrik Deseker (*Haarlo 1720). Deze bouwde het huis waarschijnlijk in 1747, het jaar van zijn huwelijk met Janna (van het) Giesenkamp (*Vorden 1707).

¹⁸ "Mossel" was in vroeger tijden de naam van de noordoostelijke buurtschap van Vorden en omvatte het gehele gebied vanaf huize Vorden tot aan de grenzen met Ruurlo, Barchem en Lochem. Later werd hieronder alleen de zgn. Mosselse Enk verstaan, tussen de *Dreiumme* (Mosselseweg 2) en *Heuvelink* (Mosselseweg 12). De weg over deze enk, tussen de Ruurloseweg en *Heuvelink*, heette Bultsteeg, naar *De Bult* (Ruurloseweg 50)

¹⁹ I, vervallende oude Molenweg: liep destijds langs de westzijde van het *Jan Banninkshuis*

²⁰ 12 voet = 3,8 m.

²¹ Wegen van de Derde Klasse: land- of binnenwegen

²² Knibbelspul: kleinigheid, gevalletje

²³ Jachtpalen: palen die het jachtgebied markeerden waarvoor een landgoed jachtrechten had

²⁴ Luns: spie

Hun enigste dochter Eva (*Vorden 1749) trouwde in 1779 met (2) Jan Bannink (*Ruurlo 1755), die in 1768 met zijn ouders op het *Giesenkamp* (Wildenborchseweg 14) was komen wonen, en in 1779 bij zijn bruid introk.

Jan en Eva's oudste dochter Janna Bannink kreeg in 1805 een "onecht" kind (Berendina) van een Franse officiersknecht²⁵. Berendina trouwde in 1833 met (3) Aalbert Nijland (*Verwolde 1800) en bleef op het oudershuis wonen.

De jongste zoon van Berendina en Aalbert heette (4) Jan Hendrik Nijland en trouwde twee maal, eerst met Janna Meulenbrugge²⁶ van de *Flier*²⁷ en daarna, in 1891, met Grada Boom (*Vorden 1865), vermoedelijk de vrouw op onderstaande foto.

Jan Hendrik en Grada kregen in 1917 inwoning van een dochter uit zijn eerste huwelijk, Johanna Hendrika Nijland (*Vorden 1886) en haar echtgenoot (5) Willem Gerrit Ruiterkamp (*Vorden 1893²⁸). Of de samenwoning tussen Grada en haar stiefdochter Johanna Hendrika niet zo goed beviel is niet bekend, maar in 1928 verhuisden Jan Hendrik en Grada naar hun dochter, Jenneken Bannink (*Vorden 1901), die in 1926 met haar man Antoon Maalderink (*Steenderen 1900) aan de Wildenborchseweg 16 was komen wonen. Antoon zou trouwens in 1938 hertrouwen met zijn schoonzuster Jantje Bannink (*Vorden 1894), die in 1928 met haar ouders was meegekomen.

Het *Jan Banninkshuis* ging in 1955 nog één maal over in de familie, en wel in handen van (6) Gerrit Johan Ruiterkamp (*Vorden 1920), de tweede zoon van Willem Gerrit en Johanna Hendrika, en zijn vrouw Jantje Gotink (*Vorden 1918) van de *Mulderij*²⁹. Twee jaar na het overlijden van haar man in 1994 verhuisde Jantje naar Vorden en verkocht de plaats aan de familie Dankers, 6 generaties en 250 jaar na stichting.

Gerda Rossel

Grada Boom voor het *Jan Banninkshuis*, ca. 1900³⁰

²⁵ Volgens het geboorteregister heette de vader Wester, wat een Nederlandse naam is

²⁶ Wier beider grootmoeders, de zusters Janna en Willemina Olthuis, van het *Olthuis* (Mosselseweg 5) kwamen

²⁷ De *Flier*: Vordenseweg 6, Barchem

²⁸ Geboren op het *Ongerif*, Wiersserbroekweg 4/6

²⁹ De *Mulderij*: Wiersser Allee 3. Gerrit Johan zal zijn Jantje ontmoet hebben toen zij in dienst was bij de familie Berenpas op de *Koning* (Mosselseweg 10)

³⁰ Met dank aan de fam. Dankers

Buitenplaats de Wildenborch groeit

Een lang gekoesterde wens gaat in vervulling: het parkbos, behorend bij de buitenplaats, het zgn. 'Bosket' (ruim 17 ha groot), wordt op 1 februari in eigendom overgedragen aan Stichting de Wildenborch. De pogingen om huis en goed weer te verenigen, stammen uit de vorige eeuw. Zowel Mr. A. Staring, mijn oudoom Dof, als mijn vader hebben er verlangend naar uitgekeken en stappen ondernomen. Helaas zonder succes. Ook Evert-Kees en ik hebben – sinds wij hier het beheer hebben overgenomen – alles in het werk gesteld om met Geldersch Landschap en Kasteelen, de eigenaar van het bos, tot een overeenkomst te komen. Waarom toch al die moeite? Hebben wij niet onze handen méér dan vol om de huidige 21 ha goed te onderhouden?

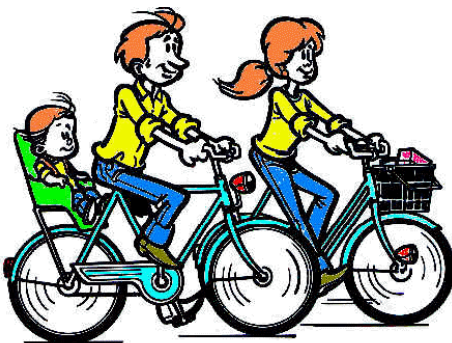
Het Bosket is het parkbos dat ook véél vroeger al bij de Wildenborch hoorde. Het bos dat thans in ons bezit is en het Bosket vormen één geheel en één rijksmonument. Alleen....tot nu toe waren er twee eigenaren, die ook verschillende opvattingen hadden over het onderhoud. Onze ambitie is nu om het parkbos weer in oude luister te herstellen en daar zullen Bart en Jesper de komende jaren hard voor aan het werk gaan. Voornamelijk in de wintermaanden. In de lente en de zomer vraagt de tuin zoveel aandacht, dat 'onderhouds uitstapjes' naar het Bosket niet aan de orde zijn. De werkzaamheden worden over een aantal jaren verspreid, maar we hopen dat de eerste resultaten nog in de maand februari zichtbaar zullen zijn voor de wandelaars.

Mijn oproep aan jullie allen is: ga wandelen in het bos en geef je ogen goed de kost. Hopelijk zullen jullie in de loop der tijd kunnen zien dat de Wildenborch weer een prachtig parkbos rijk is, met veilige bruggen en paden, met maagdenpalm en varens, met een diversiteit aan loof- en naaldbomen. Een parkbos waar wandelaars weer volop aan hun trekken komen, met zicht vanaf de heuvel, op het huis, tevreden in het centrum van het park.

Jennine Staring

Familiefietstocht

De Kapelcommissie organiseert op **zondagmiddag 1 mei** een fietstocht voor de hele familie.

Het uitzetten van de route is, zoal gebruikelijk, in goede handen bij Erik Ebbink en Noam Shalgi. Zij zorgen voor een prachtige tocht met een lengte van ongeveer 30 kilometer.

Starten tussen 13.00 uur en 14.00 uur bij de Kapel. Kosten voor deelname bedragen € 4,- per persoon, dit is inclusief een kop koffie met iets lekkers tijdens de stop halverwege de route. Kinderen t/m 12 jaar doen gratis mee.

Op de rand van de Wildenborch

Bijna op de rand van de Wildenborch ben ik geboren aan de Mosselseweg 2 op de Kortemaat, beter bekend als De Glazenkaste. Mijn vader moest al snel weer naar het front in de Peel en werd meteen na de inval van de Duitsers naar het krijgsgevangenkamp Altengrabow gebracht. Waar dat was heb ik jarenlang niet exact geweten, tot ik na de dood van mijn broer Albert bij mijn schoonzus in een schelpendoosje een steentje vond waarin mijn vader zijn identiteit had gekerfd. Een zoektocht op internet gaf mij een pijnlijk inzicht.

In 2012 had Tubantia voor de Willem Wilmink gedichtenwedstrijd het zinnetje "Het mist in mij" aangegeven. De zin bleef hangen samen met het scherfje en ik schreef zo kort mogelijk mijn gevoelens op. Jacobus Trijsburg was bij ons en wij spraken erover dat mijn vader zich vaak schuil hield alleen of samen met anderen in een hol in het Gravinnenbosje vlak aan de Polstege. (als iemand over deze plek iets weet, horen wij dat graag). Ik liet hem het scherfje en het gedicht zien. Jacobus vroeg mij of het in de Wildenborcher mocht.

***Het mist in mij,
wanneer ik deze woorden lees,
als opdracht voor een gedicht.***

***Had ik hier op gewacht?
De gevoelens die mij overvielen
zijn dezelfde als een jaar geleden.***

***In het doosje, beplakt met schelpen
lag, tussen oude waardepapieren,
een terracotta steentje in zakformaat.
Acht millimeter dik, vijf en halve
centimeter hoog en breed.
Gesneden en geschuurd tot een wybertje
met afgeplatte onderkant zodat het kon
staan.
Met een scherp voorwerp was erin
gekrast...***

**10 MEI - 10 JUNI
1940
ALTENGROBOW
Boeijink
JW**

***Op de achterkant met aniline potlood
vage letters en nummers met het
woord krijgsgevangene eromheen
geschreven.***

***In april was ik, zijn dochter en 4de kind
geboren.***

***Het mist in mij.
Nooit heb ik geweten waar mijn vader
gevangen zat.
Hij sprak er niet over en bij een kleine
opening sprak uit zijn houding:
Vraag niet verder!***

***Elk jaar op 4 mei was hij
in zijn eigen mist gekeerd.
Hij kleepte zich alsof hij een
begrafenis ging bezoeken.
Ging voor een levensgrote
spiegel staan en
kamde langdurig
zijn weinige haren,
alsof hij niet kon geloven
dat ze terug waren gekomen.
Hij zag ons nauwelijks
en vertrok naar het dorp,
ogenschijnlijk te zien
het liefst alleen,
voor de dodenherdenking.***

***Het mist in mij,
als ik op internet het kamp
Altengrabow inloop en de
afrasteringen, latrines, en de
langgerekte gestapelde etages
bezoek die als slaapplekken
dienden.***

***De mist blijft hangen bij het lezen
van de medisch historische studie
uit 1996, in opdracht van het
ministerie van defensie,
over het kamp Altengrabow,
geschreven door David Jan Smit.***

**Gerrie Hazewinkel - Boeijink
Geb.16-4-1940 te Laren Gld.**

(foto steentje: Anton Hazewinkel)

Een gedicht over de oorlog van Jacobus Trijsburg

Mondeling

De meester voor zijn klas vertelde
hoe huidnabij de oorlog kwam:
op kousenvoeten schoot hij zijn
klompen aan en naar de overkant
waar geen brand was maar wel de
angst botvierde bij de burens toen
in het weivlak voor hun boerderij.
een bommenwerper bleek gestrand.

Geen Duitser beter dan een dooie
werd gezegd toen hij was afgelegd;
toch ook een mens, zei iemand
zonder verder iets van hem te weten.
Zeventig jaar verder is de meester
zelfs zijn naam nog niet vergeten

De neergekomen bommen waren
niet ontploft, de piloot nog levend
uit zijn kist geschoten, lag op een leer
te kreunen toen hij door kameraden
getroost werd weggedragen en even
later stierf in het lokaal ziekenhuis.

Een nadere kennismaking met Jacques en Annelien van Hooijdonk

Waar de Kapelweg uitkomt op de Mosselseweg ligt aan de rechterkant van de weg het paradijsje van Jacques en Annelien, verscholen tussen het groen.

Zij kochten de oude boerenwoning in 1991. De plek stond toen bekend als "t Heilig Land". Na een behoorlijk aantal verbouwingen is de woning zeer gerieflijk voor de bewoners, met hun 4 poezen. De paarden van Annelien hebben een ruime stal, een weide om te grazen en een buitenbak om lekker de benen te strekken.

Jacques is een geboren Limburger, die Annelien leerde kennen op zijn werk als ICT-er bij het Rijkscomputer Centrum. Beiden zijn nog steeds werkzaam in de ICT in de verzekerings- en bankenwereld. Op dat gebied maak je geen van beiden ook maar iets wijs, gepokt en gemazeld als ze zijn in de wereld van de bits, programmeer talen etc. etc. De hele ontwikkeling hebben ze meegemaakt van ponskaart tot het internet van tegenwoordig.

Zij werken beiden deels vanuit huis en deels op de locatie van hun werkgever, zoals dat tegenwoordig gaat op flexplekken. Thuis aan de Kapelweg kunnen ze werken op de systemen van hun werkgevers, al zou het bijzonder fijn zijn als er een snelle glasvezelverbinding in het buitengebied zou liggen. De aanbesteding van de aanleg van glasvezel in het buitengebied is echter naar de mening van de Europese Unie niet gegaan zoals het hoort, dus moet er nu een openbare inschrijving komen, met een enorme vertraging als gevolg. Waardeloos, want ook de boeren in het gebied zitten te springen om snel internet, met alle automatisering, die een agrarisch bedrijf tegenwoordig in huis moet hebben.

Maar werken is niet het enige dat de Van Hooijdonkjes doen. Lang niet alle nevenfuncties zijn aan de orde geweest, maar Jacques maakt als secretaris deel uit van de Oranjecommissie en is daar zeer actief bij de organisatie van alle evenementen. Vanaf 2016 heeft hij ook het penningmeesterschap op zich genomen. Hij zwaait de scepter over de stoelendans tijdens het Oranjefeest. Het handhaven van de spelregels is een fluitje van een cent, zeker nu een deelnemer gediskwalificeerd kan worden door het trekken van een rode kaart. Dat is weleens nodig omdat de deelnemers soms zo fanatiek zijn dat er uit enthousiasme vals gespeeld wordt.

Daarnaast staat Jacques Annelien als schrijver terzijde, als zij dressuurwedstrijden jureert. Jacques weet precies wat hij op moet schrijven en wat hij beter weg kan laten op het protocol, dat iedere deelnemer aan de wedstrijd ontvangt en waar alle punten op genoteerd staan, die zij behaald hebben op alle onderdelen van de proef, zoals de punten voor houding en zit, binnenkomen bij A, halthouden bij X etc. etc. Voor velen van de lezers van de WB wellicht abracadabra. Tegenwoordig zit iedereen op bijvoorbeeld Facebook en het komt regelmatig voor dat er op de in de wedstrijd gescoorde punten via facebook meestal negatief commentaar wordt geleverd. Daarom laten deze zeer ervaren ICT ers facebook en andere sites zoals Twitter mooi aan zich voorbij gaan.

De paarden van Annelien zijn een 26 jarige ruin, die van zijn pensioen geniet, de Belg: Fiodor de la Grange. Het paard waar Annelien nu mee stuurt is Sam Sam, die ze als veulen kocht en die vanaf die tijd zijn bijnaam "Kleine Vent " niet meer is kwijt geraakt. Het is een beetje hilarisch, omdat de kleine vent inmiddels wel een stokmaat heeft van 1,75m. Je ziet bij herhaling dan ook mensen zeer verbaasd kijken, als zij hem op een wedstrijd aanspreekt met "Kleine Vent ". De paarden delen in de zomertijd de stal met een stel boerenzwaluwen, een teken dat het daar goed toeven is.

Binnen is er ook leven genoeg: 4 poezen zijn daar heer en meester: Miep, een oude poes van 15 jaar, Mickey, 9 jaar, uit het asiel afkomstig en soms niet gesteld op aanhalen, Snoep en Gijs, 5 jaar, een broer en zus uit hetzelfde nest.

Onlangs hebben die laatste twee mot met elkaar gehad, en niet zo'n klein beetje ook: Snoep heeft een stukje van de staart van haar broer af gebeten. hij zal wel hebben zitten klieren... Alleen het is een probleem dat het niet erg wil helen en dat de dierenarts er ook nog een stukje af heeft gehaald, zodat Gijs nu nog ligt bij te komen met een trechter om zijn kop en een groot verband om zijn staart, die nog maar de helft van de oorspronkelijke lengte heeft. Arme Gijs!

Jacques had nog een paar mooie uitspraken over poezen en honden:

"Een Hond heeft een baas en een poes heeft personeel!"

"Een hond is blij als je terug bent van vakantie; een poes daarentegen is boos dat je bent weggegaan".

Aan het keukentafel gesprek kwam in de gezellige keuken onder het genot van een kopje koffie al weer snel een eind. Het gesprek werd overigens op de voet gevolgd door Mickey, die de aandacht die naar de indringer uitging niet op prijs stelde: Je kunt altijd nog, midden op tafel, tussen de mensen in gaan zitten en demonstratief je rug naar die indringer toe keren.....dan krijg jij lekker toch de aandacht die je verdient!

Marianne Been

Maggiplant, lavas

In onze tuin staat een maggiplant, misschien in uw tuin ook wel.

Wij gebruiken wel eens een paar blaadjes ervan in de soep, maar wat kun je er verder mee?

In een boekje over tuinkruiden las ik het volgende:

Gebruik om te eten:

Jonge blaadjes, maar ook het zaad, de stengels en wortels.

Kweken:

Scheur de plant en plant de stekjes in de volle grond of in een plantenbak.

Zaaien kan ook, in april- mei of in september. Plantafstand 60 à 80 cm.

Het is een vaste plant en deze kan wel 2 meter hoog worden.

Oogst:

Vanaf het voorjaar tot de herfst. De plant moet 3 x per jaar afgesneden worden.

Bewaren:

Droog de bladeren of vries ze in. Het zaad kan worden gedroogd.

Gebruik van lavasblad:

- Bij bouillon trekken
- In soepen, sausen en ragoûts
- Bij het afmaken van sperziebonen en wortelen
- Bij gestoofde vis
- In gehakt
- Op gekookte aardappelen

Gebruik lavaszaad bij:

- Rund-, schapen-, lams-, en varkensvlees
- Wild en gevogelte.

Wie weet hoeveel extra smaak dit geeft aan uw eigen recept.

Joke Wiltink

Een nadere kennismaking met André, Jessica, Lyndon en Jente Mensink

In de vorige Wildenborcher stond ook de foto van hen in een koets op weg naar hun nieuwe huis aan de Nijlandweg 2.

"Het was meteen een thuisgevoel" zegt Jessica over hun nieuwe huis. In april besloten ze om een huis te gaan kopen en met Pinksteren was het rond. André en Jessica komen van het landgoed de Wiersse, waar André tuinbaas is. Dat was ook prima wonen, maar ze wilden iets voor zichzelf, ook omdat ze inmiddels twee kinderen hebben en toen werd het huis een beetje klein. Nog een reden voor een eigen huis is dat de ouders van Jessica op termijn bij ze komen wonen.

Jessica komt uit Engeland, uit Cheshire. Ze heeft haar meisjesnaam gehouden, toen ze trouwden, Cundall. Haar ouders komen vaak hier maar als ze ouder worden kan er niemand anders voor ze zorgen, want Jessica is enigst kind. Dus komen ze in het voorhuis wonen, "het wordt een kangeroewoning" zegt André. Met de verbouw van het achterhuis zijn ze rustig aan begonnen. Nu wonen ze in het voorhuis, dus er is geen haast. André is ook enigst kind en ze wilden allebei meer kinderen; Lyndon is een zeer ondernemend jongetje van 3 jaar; hij zit op de peuterspeelzaal in Kranenburg. En Jente is een klein meisje van één jaar. Ze zijn zeer gehecht aan deze buurt en kennen al veel mensen en André zijn moeder woont in Lochem. De Wiersse is natuurlijk ook vlak bij, dus dat was allemaal goed.

André en Jessica hebben elkaar 10 jaar geleden leren kennen in de tuin van de Wiersse, tussen de rozen, kan het romantischer? André werkte daar dus al en Jessica kwam na haar studie tuin- en landschapsontwerpen voor praktijkervaring. Ze wilde ergens in het buitenland werken en kwam via via op de Wiersse terecht. Jessica ging terug na vier maanden en heeft een jaar op en neer gereisd; toen het echt serieus bleek is ze hier komen wonen. "The rest is history" zoals de Engelsen zeggen. Ze zijn allebei natuurliefhebbers en houden van wandelen. "Als tuinman moet je oog voor de natuur hebben", zegt André. De liefde voor de natuur is met de paplepel ingegoten; André is opgegroeid in Borculo en zijn moeder was de tuinierster. Nadat André allerlei experimenten in haar tuin had gedaan als klein jongetje kreeg hij zijn eigen stukje tuin. Hij ging altijd met zijn ouders wandelen, fietsen en bramen plukken. Ook hielp hij in de moestuin, dus daar komt de liefde voor het vak vandaan zegt hij. Hij heeft een hoveniersopleiding gedaan in Zenderen in een klooster met mooie schooltuin (die school is verplaatst maar de tuin is er nog). De vader van Jessica is vogelaar en komt van een boerderij; hij is ook gek op de natuur. Haar ouders zijn allebei kunstenaar; haar vader is leraar geworden en haar moeder doet het meer als hobby, net als Jessica nu ook. Er hangen in de keuken twee mooie schilderijtjes van haar; een van een wielewaal en de ander van André, werkend in de tuin van de Wiersse, heel mooie sfeer. Jessica werd vroeger altijd meegenomen naar galeries en musea. Op de scholen in Engeland krijg je tekenen/ schilderen- en kunstgeschiedenislessen, dus ook die kant kent ze al haar hele leven.

Ze zijn allebei heel blij met hun huis en de buurt en wij wensen ze dan ook een heel gelukkig leven in de Wildenborch.

Geëmigreerd naar Mexico: Henk Kaemingk

(Vervolg van vorige Wildenborcher)

Een jaar later trouwde ik met Edith, zij komt uit centraal Mexico en we hadden elkaar leren kennen op de Bijbelcursus. Mijn Tarahumara "gastgezin" liet ons één van hun blokhutjes gebruiken waar Edith en ik samen drie jaar in gewoond hebben. In die tijd werd ook onze dochter Carolina

geboren. Het groepje dat geregeld naar onze Bijbellessen kwam luisteren groeide in de loop van die tijd tot ongeveer twaalf personen. De rest van de gemeenschap reageerde verschillend; enerzijds waren ze argwanend, soms zelfs wantrouwend betreffende deze nieuwe ideeën, anderzijds ook wel geïnteresseerd omdat ze zonder ruimte voor twijfel konden constateren dat de levens van hen die de Bijbel leerden in alle opzichten verbeterden.

Gedurende die jaren leerden we personen en groepen kennen die in andere delen van het Tarahumara gebied gelijksoortige groepjes hadden. Door de afstanden en het gebrek aan transportmiddelen hadden we weinig contact met hen maar toch werd mede door gesprekken met hen het idee geboren om midden in dit gebied, op een goed toegankelijke plaats, een centrum te stichten waar deze Tarahumara leerlingen meer grondige Bijbellessen konden krijgen, vooral gericht op het doel dat zij zelf aan anderen deze lessen konden doorgeven. Als gevolg kochten Edith en ik in 1994 een stuk grond in een dorp, Creel genaamd, dat aan de spoorlijn ligt en ook via een verharde weg met de buitenwereld verbonden is. In datzelfde jaar begonnen we de bouw van de eerste gebouwtjes waar studenten tijdelijk zouden kunnen wonen, en een huis voor onszelf.

In de loop van de volgende twintig jaren ontstond geleidelijk aan wat nu het *Christelijk Centrum* is. We hebben nu drie gezinswoningen voor medewerkers en voor onszelf, slaappleaats voor ongeveer 40 studenten, een aantal leslokalen, keukens, een werkplaats en de nodige werktuigen en gereedschappen voor verschillende projecten. Wij leiden dit centrum met de hulp van een Amerikaans gezin en twee Mexicaanse jonge vrouwen als vaste medewerkers. We houden een Bijbelstudie programma van 1-Week-per-Maand waar een groep van ongeveer 20 Tarahumara leerlingen aan mee doet. Zij komen uit verschillende gemeenschappen (inclusief die waar wij vroeger woonden), waar zij op hun beurt de leiders zijn van kerkjes, of groepjes hebben aan wie zij les geven. Daarnaast geven we eens per jaar een zesmaandse Bijbelcursus van een wat hoger niveau, soortgelijk aan die wij destijds zelf gevolgd hebben. De meeste leerlingen komen uit steden van andere delen van Mexico maar we zien ook steeds meer Tarahumara leerlingen hier aan meedoen, vooral zij die al een tijdlang de 1-Week-per-Maand cursus gevolgd hebben en daardoor meer voorbereid zijn. Veel van de lessen geven we zelf, maar we nodigen ook gastleraren uit, en de laatste jaren beginnen onze meest gevorderde leerlingen ook les te geven.

De Bijbellessen hebben een groot effect op de deelnemers, en dat uit zich duidelijk in hun dagelijkse manier van leven. Eén van de effecten is dat ze dienstbaar willen zijn en een productief leven willen leiden, waardoor ze initiatief en lust tonen om te ondernemen.

Hieruit is voortgekomen dat we samen met hen projecten in hun gemeenschappen zijn begonnen te ontwikkelen. Eén van deze projecten bestaat uit de bouw van kassen gecombineerd met opvang van regenwater. Door de hoogteligging en de korte regentijden is het groeiseizoen hier heel kort en kassen zijn daarom erg effectief. Voorlopig richten we ons vooral op het verbouwen van groenten voor hun eigen gezinnen, maar de volgende stap is dit uit te breiden naar de teelt van geneeskrachtige kruiden. Die groeien hier veel en sommige oudere Tarahumaras hebben nog een schat aan kennis hiervan. We moedigen hen aan om deze kruiden in kassen te verbouwen en familiebedrijfjes op te zetten om gedroogde inheemse medicinale kruiden op de markt te brengen. Dit project staat nog in de kinderschoenen, men is hier niet gewend om vernieuwingen snel door te voeren.

Een ander project is aquaponics. Dit systeem, dat we in deze kassen kunnen bouwen, bestaat uit een vat waarin vissen gehouden worden en kanalen met drijvende platen waar groenteplanten op groeien. Het water wordt, zo nodig met behulp van zonne-energie, rondgepompt van de kanalen naar de vissen en terug. De vissen produceren de benodigde meststof voor de groenten, die op hun beurt het water voor de vissen zuiveren. Het is een gesloten, volledig organisch systeem waarvoor, nadat het eenmaal gestart is, een minimale

hoeveelheid water nodig is, en daarnaast eigenlijk alleen maar wat visvoer dat, afhankelijk van de vissoort, men ook zelf kan verbouwen. Tot nu toe hebben we twee aquaponics systemen, één bij ons thuis als test- en demonstratiesysteem en een ander in één van de Tarahumara gemeenschappen.

Een derde project is de verbouw van tropische medicinale bomen. Dit project doen we in de laagste delen van dit gebergte, de subtropische "*barrancas*", of ravijnen. De meeste mensen in deze gemeenschappen wijden zich aan de verbouw en verwerking van marihuana, hetgeen de laatste jaren een enorme golf van moord en doodslag met zich meegebracht heeft. We zijn dit project een jaar of vijf geleden begonnen maar het heeft een tijd geduurd voordat men er iets in zag. De laatste tijd begint het van de grond te komen. Een aantal gezinnen leeft nu (groten)deels van de verkoop van capsules van zelf verbouwde en verwerkte Moringa bladeren. Moringa is de eerste van een serie medicinale planten die we hier willen verbouwen. We kunnen al wel zien dat sommige mensen die nu nog marihuana verbouwen wel graag aan dit project willen meedoen. We moeten echter wat voorzichtig zijn met de promotie ervan, het is een wat delicate zaak om in het territorium van drugsbendes te werken.

Ongetwijfeld zal iemand zich afvragen waar het geld voor ons en onze medewerkers vandaan komt, zowel om zelf van te leven als voor de bouw van het Christelijk Centrum, en om alle cursussen en projecten te betalen. Wat dit betreft mogen we zeggen dat we ontzettend dankbaar zijn dat we dit werk niet alleen doen. Verschillende personen en kerkgemeenschappen in de USA, Nederland, Canada en Mexico die we in de loop der jaren ontmoet hebben zijn steeds zo genereus en trouw jegens ons geweest dat we nooit iemand om geld hebben hoeven vragen. Alle gaven zijn altijd gekomen van mensen die uit eigen initiatief vrijwillig aanboden om aan een project mee te werken, met de bouw te helpen, of om ons als gezin te steunen. We betalen onze medewerkers niet, zij hebben zelf mensen die hen steunen. De meeste van onze cursussen worden bekostigd door het lesgeld dat de cursisten betalen.

Ten slotte nog even iets over ons gezin. We hebben vier kinderen:

Carolina (23), Michael (20), Yosh (11) en Hezekiel (9).

Het schoolwerk vanaf de basisschool tot en met highschool doen we thuis per correspondentie met een Amerikaans programma.

Dit systeem geeft ons de mogelijkheid om onze kinderen altijd bij onze programma's en reizen naar de verschillende gemeenschappen te betrekken. Carolina heeft na haar highschool nog twee andere diploma's gehaald, één als lerares Engels en één als vertaalster Spaans-Engels. Daarna heeft ze twee jaar als lerares Engels aan een taalinstuut in Rusland gewerkt en sinds begin dit jaar woont ze in de USA waar ze werkt als secretaresse terwijl ze een HBO opleiding Duits doet. Michael woont ook in de USA waar hij een ingenieursopleiding in fysica doet. Yosh en Hezekiel zitten nog op de basisschool en zijn dus thuis. Hun grootste hobby is paardrijden. Hoewel we hier ver weg zitten zijn onze kinderen altijd heel geïnteresseerd in Nederland. Hun grootste held is Michiel de Ruyter en één van hun favoriete verhalen die ze hier graag aan iedereen vertellen is dat over het magere varken van de Wildenborch dat gedurende een belegering dagelijks aan de staart werd getrokken. Eén van onze wensen is dat zij het Wildenborchs feest nog eens mee kunnen maken. Ze hebben hier foto's van "Opa" Marinus die met zijn paard Anna het ringsteekwagentje rijdt. Dat is één van de mooie dingen van onze tijd, talloze foto's en communicatiemiddelen via de satelliet die de afstanden helpen overbruggen.

Heel hartelijke groeten van Edith, onze kinderen, en van mij,

Henk Kaemingk

De nieuwe bewoners van Wildenborchseweg 25

Yvette Kingma en Francisca Kapinga zijn de trotse toekomstige bewoners van de Wildenborchseweg 25. Na wat klus- en verbouwwerkzaamheden, hopen zij binnenkort heerlijk te zullen gaan wonen in het mooie Wildenborch. Hun honden Tippi en Laszlo verhuizen maar wat graag mee!

In de volgende Wildenborcher stellen ze zich wat uitgebreider voor.

25ste Wildenborchse winterwandeling

3 januari 2016 was het weer zover; tijd voor de Wildenborchse winterwandeling 2016. Dit jaar met een extra feestelijk tintje, omdat het de 25^e editie was.

Toen we zondagochtend ons bed uit kropen vroegen we ons af, waarom we ook alweer hadden besloten mee te lopen. Het was namelijk echt zo'n dag dat het ochtendschemer dreigde over te zullen gaan in het avondschemer, met veel donker en regen er tussen. Gelukkig bleek onze vrees, na een blik op de buienradar, ongegrond. Het zou rond de middag droog worden en we besloten dan ook rond 12 uur te starten.

Vanuit huis zagen we op de kruising van de Beltenweg en Reeoordweg al een gezellig vuurtje branden en hoorden we al een midwinterhoorn en vanuit de badkamer zagen we dat de Kapelweg al helemaal vol stond met auto's. Aan deelnemers geen gebrek dus. Later bleken er zelfs 402 mensen deelnemers te zijn geweest en dan tel ik het enorme aantal viervoeters nog niet eens mee.

Aangekomen bij de start snel een kaartje gekocht (even de slager bewonderd, die al druk bezig was met de voorbereidingen van een broodje warm vlees voor bij de aankomst) en toen op weg richting het Kasteel de Wildenborch.

De slager aan het werk

Gaandeweg bleek het zowaar een heerlijke wandeldag te worden, met precies de goede temperatuur en zelfs een bleek zonnetje af en toe. Met een hele stoet deelnemers liepen we via Kasteel de Wildenborch en de Kapelweg, de Mosselseweg op. Daarna rechtsaf de Reeoordweg op en ziedaar; de Reurle Midwinterhoorn Blaozers.

Even die hoorn omhoog voor de foto graag!

Nadat we de Wildenborchseweg waren overgestoken, ging de route meteen rechtsaf door het prachtige heuvelachtige bos richting het Pinetum, speciaal opengesteld door de familie Feith, vanwege het lustrumjaar. Maar voordat we daar waren, hoorden we een hoop gelach en kwamen we op de Heksenberg nog de Midwinterhoornblazers d' Olde Roop uit Zelhem tegen. Zeer toepasselijke locatie natuurlijk vanwege de Zelhemse legende van Smoks Hanne, veel vrouwelijke blazers bleek, maar ze waren wel hun heksenbezem vergeten.. dat komt volgend jaar vast goed!

Na een prachtige route kwamen we bij het fraaie Pinetum aan, waar je even het gevoel kreeg ergens in Zwitserland in een naald-bos aan de Glühwein en Chocolademelk te staan. Ook hier weer Midwinterhoornblazers en kreeg men zelfs de kans om zelf eens de Midwinterhoorn uit te testen, dit tot grote hilariteit van de omstanders natuurlijk. Erg gezellig en je kon merken dat iedereen dan ook wat langer bleef rondhangen dan strikt noodzakelijk was.

Heerlijke Chocolademelk, Glühwein en veel gezelligheid in het prachtige Pinetum

Na een heerlijke beker chocolademelk en een half uurtje gezellig kletsen gingen we weer op weg, waarna we het kraampje met heerlijke erwtensoep tegenkwamen (gelukkig loop je het er allemaal weer af)

Iedereen geniet van de Erwtensoep en moet dan kiezen: lange- of korte route

Van al dat eten en drinken wordt men rozig en het leek ons dan ook maar beter vanaf dit punt voor de korte route te kiezen richting de Wildenborchse Kapel. Daar was het inmiddels gezellig druk. Iedereen dronk hier nog een drankje en natuurlijk dat heerlijk broodje warm vlees op de goede afloop ging er ook in als.....

Al met al was het een prachtige wandeling met heerlijke versnaperingen en gezellige mensen, die overduidelijk genoten van de dag. Een zeer geslaagd lustrum dus met dank aan iedereen die zich heeft ingezet om deze dag maar weer mogelijk te maken.

Tot 2017!

Ingrid en Peter Somsen

Leer versus zilver ... verschil moet er zijn!

Geweldig dat de winterwandeling dit jaar voor de 25ste keer gehouden werd! Wij gingen zondag 3 januari in de ochtend dus op pad voor de "zilveren" wandeling. Allereerst hebben we de ergste regen afgewacht en vertrokken daardoor iets over elven richting startpunt.

Het was nog rustig bij de Kapel. Natuurlijk werden we verwelkomt door de eerste midwinterhoornblazers. Na het aanmelden en ophalen van de bonnen (drie stuks dit jaar!), konden we rustig gaan lopen. We werden dit jaar wederom vergezeld door onze vrienden Maurice & Heleen met twee van hun drie kinderen, Isis & Luuk. Luuk mocht met zijn vier jaren nog rekenen op de hulp van de loopfiets, maar voor de andere vier kinderen was het lopen geblazen!

Helaas was het weer minder dan de voorgaande twee jaren, maar daardoor de "regenplassenpret" des te leuker! De spelletjes liepen uiteen van "hoe-kan-ik-iemand-zo-dicht-mogelijk-bij-de-plas-lokken-en-nat-spetteren" tot "hoe-ver-kan-ik-de-plas-in-zonder-dat-mijn-voeten-nat-worden". Het eerste spelletje was zeer geliefd onder de Holshuijsen broers, vooral nadat duidelijk was geworden dat dit spelletje niet werd gewaardeerd onder de ouders. Het tweede spel was vooral voor Kick erg spannend omdat hij van vorig jaar nog wist, hoe het is om de ruim 6 kilometer wandeling met natte sokken te doen.

Het eerste stuk van de wandeling is weer door een prachtig stuk bos gevolgd door uitgestrekte weilanden. Je merkt echt dat de kinderen ouder worden waardoor het wandelen zelf makkelijker gaat. Het blijft uiteraard hollen en stilstaan op zoek naar takken, paddenstoelen en alle andere schatten die op de grond te vinden zijn. En na het oversteken van de Wildenborchseweg, ruiken ze de chocolademelk al.

We lopen het Pinetum in, prachtig! Hier hebben we vaak omheen gelopen en gefietst maar erin zijn we nog nooit geweest! Heel erg leuk om op deze manier ook van dit mooi onderhouden stuk natuur te mogen genieten. En de inwendige mens komt hier ook aan zijn trekken. De kinderen genieten van de chocolademelk en wij van de glühwein.

Bij het verlaten van het Pinetum, kiezen we toch maar voor de korte route. Al zouden de kinderen het liefst de zwarte pijlen blijven volgen. Als we uitleggen dat deze een langere weg naar de erwtensoep tot gevolg heeft, kiezen ze toch eieren voor hun geld en volgen fanatiek de rode pijlen.

Dit stuk bos is bij ons zeer bekend en leidt ons uiteindelijk naar de heerlijke erwtensoep. Ook daar wordt weer volop van genoten door iedereen! We vervolgen onze route met gevulde maagjes, benieuwd naar wat de laatste bon ons gaat brengen. Maar niet voordat we over een klein stuk van het landgoed van de Wildenborch hebben mogen lopen. Wat blijft dit een prachtig landgoed waar we in het voorjaar weer van zullen genieten tijdens de open tuinen dagen!

Wij vieren dit voorjaar ons 3 jarig jubileum in de Wildenborch, maar dat staat pas gelijk aan "leer" We komen dus nog maar net kijken ... Dat we hier nog jaren hopen door te brengen, staat vast: op naar ons eigen "zilveren" jubileum! En dankzij de geweldige organisatie, hopen we dat we de winterwandeling nog mee zullen maken bij zijn "gouden" jubileum! ☺

We hopen in ieder geval volgend jaar met onze "leren" schoenen weer mee te lopen met dit "gouden" evenement!

Groeten van de familie Holshuijsen,

Bas & Frouke
Duco, Roemer & Kick

Na afloop van de winterwandeling ontvingen de deelnemers, vanwege het jubileum, een heerlijk broodje pulled-pork verzorgd door poelier "t Vöske".

Foto: Johan Braakman

Gesprek met Jan en Toos Leunk

Jan en Diny Leunk wonen sinds maart 2014 weer in Vorden, aan de Sarinkdijk 1. Ze waren een keer bij Joke Wiltink om een Wildenborcher op te halen en raakten aan de praat over vroeger; "daar zit wel een verhaal in voor de Wildenborcher" zei Joke en zo kom ik bij hen op deze warme decemberdag. Jan heeft mooi uitzicht op hun tuin met vijver, die in de zomer droog valt " maar dat vind ik niet zo erg" zegt Jan, "want ik ben hydroloog dus waterstanden interesseren mij".

De zus van Jan, Toos, is er ook met haar man en samen gaan we praten over het wonen in de Wildenborch vroeger en dan spreken we over de tijd vlak na de oorlog. Hun jongste zusje Frieda is in 1959 geboren en scheelt 12 jaar met Toos, die de oudste is. Jan is de enige jongen en de andere zus heet Gees, een jaar jonger dan Toos. Ze zijn opgegroeid op de boerderij Galgengoorweg 15A, waar nu Willem en Ingrid Beens wonen en de beeldentuin is. Ingrid heeft in een vorige Wildenborcher de geschiedenis van de boerderij opgeschreven.

Wij gaan het hebben over hoe het leven toen was

Ja, waar te beginnen? Er was "een vereniging tot behoud van de ijsbloemen", zegt Toos. Wat betekent dat nou? Het was zo koud in je slaapkamer dat er een laagje ijs op je dekens lag en er ijsbloemen op de ramen zaten als je 's morgens wakker werd. Het was allemaal enkel glas natuurlijk. Toen zij geboren werden was er geen elektriciteit, geen waterleiding, geen telefoon, geen gas. Dus hadden ze beurten voor b.v. water pompen voor de koeien. Pas in 1959 kwam er stroom.

De boerderij heet het Nijkamp, "dat betekent gewoon 'nieuwe kamp' "zegt Diny. Een goed gebouwd huis met goede gebinten. Uit 1725 zijn er al stukken waarin sprake is van de 'Nieuwe Kamp'. Het ligt precies op de grens van Vorden en Lochem, maar het hoort bij Lochem. De grond werd toen gekocht van de Schepenen van Lochem. Vroeger was het dus de grens tussen de steden Zutphen en Lochem, want Vorden bestond toen nog niet. Waarom het altijd een vrij stuk land is geweest weten ze ook niet; het heeft nooit bij het landgoed gehoord. De wegen liepen toen ook anders; de Oude Borculoseweg was een Hessenweg en in hun tijd was de Galgengoorweg er ook nog niet. De Sekdijk was de officiële weg en wat nu de Galgengoorweg is, was toen een zandpad voor de melkboer.

De boerderij was 10 ha, middelgroot, en gemengd bedrijf, zoals alle boerderijen toen. Dus koeien, varkens, kippen. Stierkalfjes hebben ze ook gefokt; " achter iedere deur zat wel iets" zegt Jan. Die kalfjes en stierkalfjes kregen de namen van de kleinkinderen, maar na een jaar waren ze weg en dan moesten ze uitleggen waar de stierkalfjes gebleven waren. Er was grasland, voederbieten (knollen, "10 augustus moesten die in de grond" zegt Diny, "waarom je dat soort dingen toch onthoudt?"), rogge, haver, aardappelen. Op het driehoekje land voor de boerderij stonden kippenhokken en later varkens; ze hadden op tv gezien dat je varkens heel goed in een bos kon houden. Opa had ook bijen, hij entte bomen, werkte in de tuin, hij deed van alles. Opa was eigenlijk meer tuinman dan boer, zeggen ze allebei. Oma was de echte boerin.

En achter hun boerderij keek je zo het Grote Veld op. Opa vertelde dat hij, als hij bij huis stond (rond 1900) het nog 1 groot heideveld was en dat hij het 'verkeer' aan de andere kant het Grote Veld voorbij zag gaan over de weg van Lochem naar Zutphen. Pas rond 1900 zijn ze bomen gaan planten voor 'mijnhout'. Ze woonden met drie generaties bij elkaar zoals toen heel gewoon was. Er kwam pas in 1956 AOW. "We zijn opgevoed door oma" zegt Toos en dat was niet altijd fijn." Als oudste vang je de klappen op", zegt Jan. "Ik heb er nooit zo'n last van gehad". Hun moeder (een Zweverink) is in het huis blijven wonen en hun vader is er bij in getrouwd.

Bij de notaris werd wel beschreven, dat hij en zijn vrouw eigenaar van de boerderij waren met daarbij de verplichting voor opa en oma te zorgen. Hun vader had daardoor alle ruimte om de boerderij op te bouwen. Toos vertelt dat ze ook veel op de Tromphof was, bij tante Sien, een 11 jaar oudere zuster van haar moeder. " Daar was het gezellig", zegt ze. Mijn moeder kreeg niet zoveel kans om haar eigen manier van huishouden op te bouwen en tante Sien had haar huis heel gezellig ingericht en het allerbelangrijkste " ze had de Margriet"! " Bij ons was De Spiegel, met veel dominees, niks gezelligs", zegt Toos. In de Margriet kon je lezen hoe het in de wereld toe ging. "Ja" zegt Toos, " tante Sien was voor mij heel belangrijk". Toen haar broertje Jan werd geboren was ze ook bij tante Sien en oom Ab Vreeman. Toen ze haar vertelden dat ze een broertje gekregen had zei ze; "hoe kan dat nou"? Waar iedereen erg om moest lachen. Een andere zus van haar moeder, tante Hanna was getrouwd met Lammert Visschers op de Galgengoorweg. Als ze naar de Tromphof liepen gingen ze langs het boerderijtje de Venneman van Breuker, tussen het huis en de schuren door naar de Tromphof; later mocht dat niet meer toen het verkocht is. Jan kwam er ook wel, maar meer om met zijn neefje buiten op het Grote Veld te spelen bij het militair oefenterrein. Dat was voor die jongens heel spannend. Ze vonden van alles. Voor de 2e wereldoorlog was het al militair oefenterrein en ze zouden uitbreiden. Maar toen de muur viel was dat niet meer nodig. Alle boeren hadden ook stukjes grond op het Grote Veld. Stukjes bos voor hakhout en verder landjes waar ze van alles verbouwden. Die stukjes waren gepacht van iemand uit het westen.

Nog even terug naar de tijd van voor de elektriciteit en waterleiding

In de winter was het natuurlijk vroeg donker en dan was er 1 (butagas) lamp aan in de keuken. Daar zat ook iedereen. In de stal was er een stormlamp op petroleum boven de melkbussen, want je moest natuurlijk wel zien waar je de melk in goot. Het melken ging verder in het donker. " Je moest altijd alles goed opruimen, geen klompen voor de deur enzo, want daar kwamen ongelukken van". We waren gewend aan het donker zeggen ze allebei. Eigenlijk is het bijna nooit helemaal donker buiten. En kaarsen waren uit den boze op een boerderij, veel te gevaarlijk, dus die hadden ze ook niet. Ze moesten dus water pompen en dat was zwaar werk. En bieten mangelen; " je kon nooit zomaar gaan spelen, eerst moest er altijd iets gedaan worden". En het spelen ging niet met speelgoed, want dat was er niet. Er was een schommel in de tuin en verder touwtje springen met een koetouw. In hun tijd was het ook al militair oefenterrein en dat vond Jan natuurlijk prachtig. " We waren altijd buiten" zeggen ze allebei. Hutten bouwen, " jij toch niet" zegt Jan tegen zijn zus. Toos reageert met " natuurlijk wel, kuilen graven en afdekken, dat deden wij ook".

Er was natuurlijk nog geen tv en de radio ging alleen aan voor het nieuws en zaterdag mochten ze luisteren naar Gert Jan Kruudmoes. De radio liep op een accu en als die opgeladen moest worden gebeurd dat bij Metz, op de Belten.

En wat aten jullie?

Gewoon wat de pot schafte en heel veel chocolademelk, gemaakt van eigen melk en cacao. " Mijn zusje Geesje is groot geworden op chocolademelk" zegt Toos. Hun ouders dronken geen melk, maar maakte altijd chocolademelk. 's Avonds om 9 uur werd de papklok geluid, weet Diny nog, maar zij aten geen pap meer.

Nog even over de buurt waar ze woonden.

Er waren veel kinderen, babyboom van na de oorlog, dus er werd heel veel samen buiten gespeeld. Tegenover was de boerderij Koskamp en woonde de familie Stokkink, een bijzonder huis. Nu woont de familie Otten er.

Waar nu 't Smidshuis is, was (ook voor hun tijd) een smederij van de familie van Ark. Die is later verplaatst naar de Wildenborchseweg En tegenover de smederij stond een windmolen, Het huis van Jan en Annie Kornegoor is nog steeds de Molle, zij kennen het nog als molen.

En tegenover de Tromphof was een kolk, het was laag gebied dat in de winter onder liep. Ze hebben daar leren schaatsen. Later is de afwatering verbeterd.

Hun andere opa, opa Leunk, woonde nog lager gelegen op 't Flier in Barchem. 'Flier' betekent 'laag'. Dat was een heel laag gebied, door toedoen van Staring is het ontwaterd.

Het hele gebied was vroeger een woest gebied met arme grond. Hun boerderij en de boerderij Koskamp was er, de Venneman en het Draaijershuus, maar verder waren het daglonershuisjes, die werden gebouwd door mensen die werkten als dagloner op het kasteel of als timmerman. Daarnaast hadden ze een klein stukje eigen grond en een paar koeien. Ook de drie huizen aan de Galgengoorweg zijn op die manier gebouwd, als belegging door Metz.

" Voor onze generatie was iedereen boer en nu niemand meer. Dat is wel een hele grote verandering" zeggen ze allemaal.

Jan was als enige zoon ook voorbestemd om boer te worden en dat wilde hij ook wel. Dus heeft hij eerst de landbouwschool gedaan, maar toen kon hij nog niet beginnen, omdat de boerderij te klein was voor twee inkomens. Toen is hij naar de bosbouwschool gegaan en uiteindelijk hydroloog geworden. Zijn vader vond het niet zo erg, want dan hoefde hij niet uit te breiden. Hij is tot zijn 65e boer gebleven en toen met pensioen gegaan. Hij is altijd op het Nijkamp blijven wonen. Hun moeder was 4 jaar eerder overleden. Zij was een groot verzamelaarster van allerlei soorten fuchsia's. Hun vader heeft ze iedere winter proberen over te houden, dus toen hij overleed vonden ze overal achter iedere deur fuchsia's. Ze hebben ze allemaal in de tuin gezet om nog 1 zomer mooi te bloeien.....wat een mooi verhaal.

En vertel eens over je fazantenjacht....

Jan begint te lachen; " ja, dat ging zo. Strophen deed iedereen in die tijd en er liepen veel fazanten rond voor de jacht, die werden uitgezet. Ik had een vangkooi gemaakt en ik kon vanuit de keuken precies zien als er een fazant in zat en dan hoefde ik alleen maar aan het touwtje te trekken. Ik ving ze dus levend. Ik verkocht ze aan de kippenboer, die ze weer verkocht aan de jachtopziener en die liet ze weer los"! Kijk, dat is nog eens recyclen.

Dank voor het leuke gesprek!

Lucie Bartel,

Martin Kornegoor 71 jaar lid van de Schietvereniging Oost Gelderland!

Zoon Jan is 43 jaar lid en neef Jan 41 jaar

In weekblad Contact stond een mooie foto met een artikel over de jubilarissen. En wij werden op dit heugelijke feit gewezen door Henk Berenpas, die belde om er ook in de Wildenborcher aandacht aan te besteden.

Dus zit ik op een zonnige ochtend weer in de mooie kamer in de boerderij van Martin en Catrien Kornegoor. Catrien schenkt koffie in en verwent ons allemaal met koek.

Voor Martin was het allemaal een verrassing. "Ik wist er niks van" zegt Martin. Jan kwam me halen en ik wilde eerst niet mee. Maar dat kon natuurlijk niet, dus hij had allerlei argumenten om me mee te krijgen.

In Contact stond het ook al; hoe kan je 71 jaar lid zijn van SV de Wildenborch als die vereniging pas 61 jaar bestaat? Martin was eerst lid van Schietvereniging Prins Bernhard bij Hotel Bakker. In de oorlog mocht er natuurlijk niet geschoten worden, dus die jaren moeten we er eigenlijk aftrekken.....

En zo kwamen we toch weer over de oorlog te praten. Toen mocht natuurlijk niemand een wapen hebben. Martins vader had de vuurbuks en revolver in de grond gestopt met veel vet en zakken erom heen. Na de oorlog hebben ze alleen de vuurbuks teruggevonden, maar de kolf was helemaal weg, alleen het ijzer was nog over. "Jammer van de revolver" zegt Martin. Het jachtgeweer dat zijn vader had, moest hij meteen inleveren.

Martin was 13 toen de oorlog begon en 18 toen die eindigde, dus het klopt toch wel, want je mag pas vanaf je 18e lid worden van een schietvereniging.

Maar hij was wel groot genoeg om voor het commando 'Todt', anti tankgrachten te graven. Wat betekent dat eigenlijk, vraagt zoon Jan? Niemand weet het, hij zoekt het op. Het komt van Frits Todt, eigenaar van een soort aannemersbedrijf voor de ontwikkeling van nazi-Duitsland. Maar dat terzijde.

Wat vonden jullie de gezelligste tijd?

Ze zeggen alle drie, de begintijd in de Kapel. Toen zaten ze in de kleine zaal van de Kapel met een kolenkachel aan. Ze schoten met een windbuks over de hoofden van de wachtende en kaartspelende schutters heen. Met de vuurbuks werd in die tijd in de grote zaal van de Kapel geschoten in de richting van de Wildenborchseweg. Als er dan een kogel langs de kogelvanger ging, ging die richting de Wildenborchseweg en dat kon natuurlijk eigenlijk ook niet. Maar heel gezellig. Ze gingen ook altijd veel op concours; ze waren en zijn nog de trouwste vereniging wat dat betreft, met wel 16 man.

"De samenhangigheid van toen mis je wel" zegt neef Jan. Maar dat is met alles zo. In de winterdag hadden ze toen wel 6 concoursen en de prijzen waren worsten of een doos eieren of "een konijn dat je per ongeluk aangereden had" zegt neef Jan; het ging om de gezelligheid en iedereen deed spontaan mee. De omgang met elkaar en andere schietverenigingen was veel socialer toen.

We blijven het nog wat over vroeger hebben

Ze gingen een keer kleiduvenschieten in het Bosket achter het kasteel; "dat hoef je nu niet meer te proberen" zegt Jan. De jagers, die lid waren van de schietvereniging, brachten hun jachtgeweren mee, mooi werk!

En zoon Jan fietste vroeger met zijn windbuks onder het zadel geknoopt naar neef Jan en Henk Berenpas om op mussen te schieten; dat mocht toen natuurlijk ook al niet.

Jan en Jan zijn met wapens opgegroeid en neef Jan ook met muziek. Zijn vader speelde trombone en neef Jan en Bert Kornegoor zitten in een jachthoorgroep.

SV de Wildenborch nu

Nu hebben ze een prachtige schietbaan, waar ze heel blij mee zijn. Zoon Jan is 10 jaar secretaris en zegt dat ze nog wel wat jonge leden kunnen gebruiken; ze hebben nu 24 leden.

De jongste moet nog 16 worden en er is een twintiger, maar de meesten zijn toch vijftigers. En net als overal is het moeilijk om bestuursleden te vinden; Martin is nooit bestuurslid geweest omdat hij voorzitter was van de Kapelcommissie en dan kon je niet ook bestuurslid zijn van een andere vereniging die in de Kapel zat.

De familie Kornegoor was en is nog steeds goed vertegenwoordigd en ook de familie Eskes. Er zijn ook ooit twee dames lid geweest, maar dat is al lang geleden. In Oost Gelderland zijn wel een paar vrouwelijke leden.

Nog even over het schieten zelf..

Met een windbuks mag je altijd wel schieten en vanaf 16 jaar mag je onder begeleiding beginnen met de vuurbuks.

De meeste leden hebben zelf een wapen, maar als je geen wapen hebt, zorgt de vereniging daar de eerste zes weken voor.

Ze schieten elke week 6 kaarten van 5 voor de Oost Gelderland competitie en iedere maand een eigen rondje.

Het is een kwestie van concentratie en ontspanning tegelijk; “topschutters schieten tussen twee hartslagen door” zegt Martin. Letten op je ademhaling is belangrijk.

Als je niet aan de beurt bent, wacht je. Vroeger werd er dan gekaart en een borreltje gedronken. Maar schieten en borreltjes drinken gaat niet samen. Jan zegt; “als je aangehouden wordt met een wapen en een borrel op, ben je al je vergunningen kwijt”!

En nu hebben we niet meer de plaatselijke agent, die iedereen kent en vroeger zei; “snel naar huis en nooit meer doen”.

Catrien schenkt ons allemaal nog een glaasje fris in en dan gaat iedereen weer aan het werk. Dank Henk voor deze tip!

tekst: Lucie Bartel
foto: Johan Braakman

“Al ziet men Kerken en Torens staan, dan is de reis nog niet gedaan”.

Dat is een stokoud gezegde en het gaat eigenlijk op voor een ieder die, hoe dan ook, op reis is.

Maar in het bijzonder kan dit gelden voor een schip en zijn bemanning. Dat heb ik aan den lijve mogen ondervinden.

Als jong stuurmansleerlingetje voer ik op het goede schip Ivoorkust. De reis ging naar West Afrika, alle havens van Dakar tot aan Kaapstad met stukgoed en weer terug. Dat hield van alles in. Veel Heineken bier in grote literflessen, witte kolen in de koelkamers, piano's voor Kaapstad en ook heel veel Stokvis. En ga zo maar door, van alles wat, maar vooral veel bier en stokvis, want dat was volksvoedsel in West-Afrika en bier: Ja het is in West Afrika ook erg broeierig warm! Op de terugreis veel cacao uit Ghana en heel veel boomstammen tropisch hardhout overal vandaan. Baggersloot in en een andere baggersloot uit. Stammen laden.

Op de thuisreis werd zo'n schip dan altijd helemaal bijgeschilderd zodat het er piekfijn uitzag bij binnenkomst in de thuishaven. In dit geval Rotterdam. Een van de mooiste dingen op de thuisreis was de eerste nacht onder een dekentje slapen.

De Ivoorkust had geen airconditioning en na het ronden van Cabo Verde bij Dakar kwam het schip in koud zeewater uit het Noorden terecht. Dan werd de temperatuur weer dragelijk.

Bij de nadering van het Kanaal sloeg onverbiddelijk de 'Kanaalkoorts' toe. 'Engels kanaal' zeggen de Britten, de Fransen zeggen 'Frans Kanaal' en wij, altijd in voor een compromis, zeggen gewoon 'Het Kanaal'. De White Cliffs of Dover passerende deden die koorts alleen maar stijgen. Er heerst dan een opgewonden en vrolijke sfeer aan boord.

Zo van "Ha, gelukkig over een paar dagen weer thuis en met verlof". De scheepsadministratie wordt afgesloten, de laatste hand aan het schilderwerk gelegd en de machinisten persen de maximale snelheid uit de dieselmotoren. Geen mist en harde wind, de stroom in het Kanaal mee, lekker naar huis. In die opperbeste stemming kwam het goede schip Ivoorkust blinkend en glimmend voor Hoek van Holland op de rede ten anker en moest daar wachten op de loods om het schip binnen te brengen. Het was zondagmorgen en als de loods aan boord kwam, was het nog maar een paar uurtjes tot aan de kade in Rotterdam. In de kapiteinshut zaten we nog even bij elkaar, geschoren en gewassen, tassen en koffers al gepakt en nog net niet het nette kloffie aan. Tenslotte moest je thuis ook netjes aankomen! De marconist kwam ook binnen en die gaf de kapitein een papiertje. Een telegram. Zo ging dat in die tijd met morse-schrift (punten en streepjes) en via Scheveningen-radio. Het gezicht van de kapitein vertrok en hij bromde "wel alle rododendrons", of zo iets.

Wat is er loos kapitein?

"Jongens er is tussen Israël en Egypte oorlog uitgebroken en het Suezkanaal is dicht. We moeten als een speer naar Le Havre, alles lossen en leeg naar Kaapstad. Daar gaan laden langs de hele Oostkust van Afrika en vanaf Mombasa, als het Suezkanaal nog dicht is, weer rond Kaap de Goede Hoop naar huis. We hopen dat het kanaal tegen die tijd weer open is dan kunnen we daar doorheen". Dat laatste gebeurde natuurlijk niet. Het was de '6-daagse oorlog' en het kanaal is dus bijna 6 jaar dicht geweest. Zo kwam er aan de zo prettige "Kanaalkoorts" en erg wreed en abrupt einde. En het was nog half december ook....

Na de reis van 8 weken kwamen er nog drie maanden bij. Maar och, het wende weer en we hadden misschien toch daardoor een prima ploeg op dat schip. En om met de oude bootsman te spreken: "More days, more dollars". Naar een oud Amerikaans gezegde.

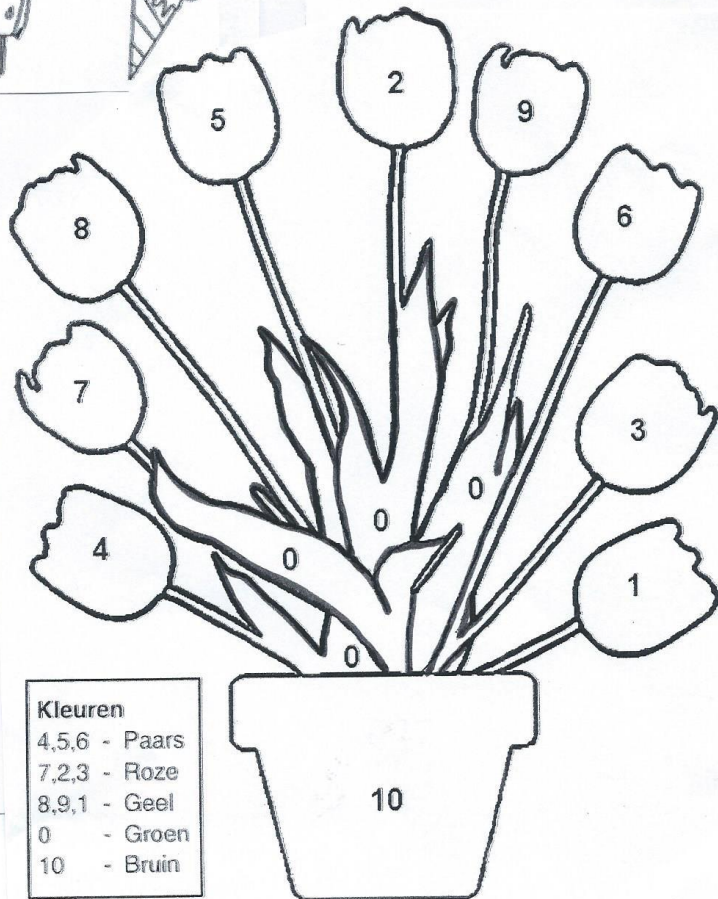
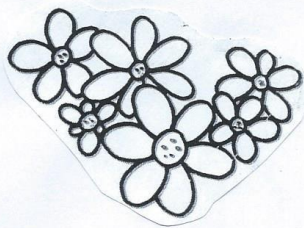
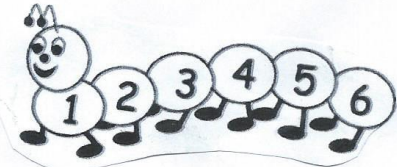
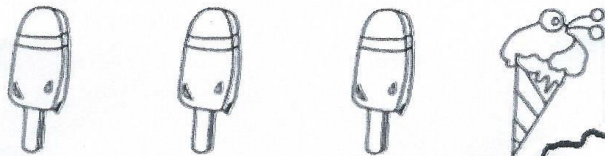
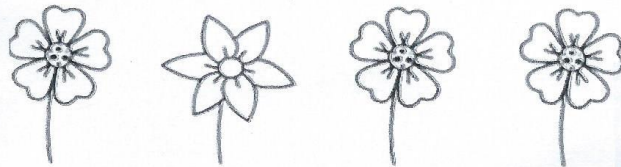
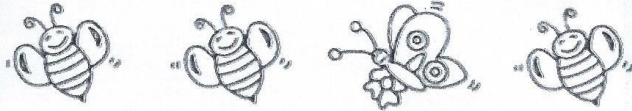
'Al ziet men kerken en torens staan' en dat deden we letterlijk toen we voor de Hoek, zoals Hoek van Holland genoemd wordt, op de loods lagen te wachten.

Vergeten doe je zo iets nooit! "Want de reis was nog niet gedaan". Bij lange na nog niet.

Landrot

Kinderpagina

Kleur alle plaatjes en zet een cirkel om het plaatje dat anders is.

Kleuren	
4,5,6	- Paars
7,2,3	- Roze
8,9,1	- Geel
0	- Groen
10	- Bruin

Wie wonen in 't Smidshuis? Galgengoorweg 20

Even voorstellen:

Halverwege de jaren zestig waren mijn ouders (Prof.) Wim en Suus Starreveld zeer gecharmeerd van de Achterhoek. Zij zochten vanuit het drukke Amsterdam een rustig plekje voor de vakantie en vonden dat in 1963 en 1964 in het bungalowparkje "de witte berken" aan de Ossenbeltsdijk in Lochem en in 1965 in de oude boswachterswoning Noordpoort van Landgoed het Enzerinck.

In dat jaar heeft mijn vader vele boerderijen in de omtrek bekeken die te koop waren. In die tijd stimuleerde het Landbouwschap kleine boerenbedrijfjes te saneren.

Boerderij 't Smidshuis D48 werd geschikt bevonden. Het bleek dat de boerderij in de gemeente Vorden lag en de bijbehorende varkensstal in de gemeente Lochem: een bijzondere situatie.

Waarom de naam smidshuis: De grootvader van Jan van Ark, Garrit Jan van Ark kwam uit Bathmen en vestigde zich in Vorden en begon een smederij op D48. De vader van Jan van Ark liet in 1908 een nieuw pand bouwen op D47 nu de Wildenborcherhof en daarmee verhuisde de smederij.

De koop werd gesloten in 1966 en die zomer verbleef de familie al kamperend in en rond het Smidshuis, o.a. met een directiebouwkeet op wielen een soort "Pipo wagen". Toen werden ook de plannen ontwikkeld hoe de boerderij verbouwd moest worden. Samen met een vriend kon ik alvast beginnen met eenvoudig sloopwerk waarbij de burens "Opa en Oma Nijendijk" vaak even kwamen kijken.

Architect P. Bakker uit Vorden werd ingeschakeld voor de verbouwing en aanpassing van boerderij tot familiehuis. April 1967 was de verbouwing klaar zodat het huis kon worden ingewijd met de viering van mijn vaders 60ste verjaardag. Opvallend was dat het weiland rondom de boerderij beplant was met op iedere vierkante meter een berkenboompje om het Landbouwschap te laten zien dat het was onttrokken aan een agrarische bestemming.

Mijn ouders genoten erg van het leven in Vorden. Er moest geleerd worden hoe het terrein om de boerderij te onderhouden (van grasmaaien met de zeis tot een kleine motormaaier (6 uur lopen). De berkenboompjes waren toen al weer weggehaald. Ook aan het sociale leven werd met veel plezier deelgenomen door contacten met de naaste burens (Kornegoor, Mennink, van Ark en Stokkink). In 1981 was er een groot feest op de boerderij vanwege het 50 jarig huwelijk. Een feest waarbij vrienden en familie uit Amsterdam kwamen en ook de Vordense burens aanwezig waren. Een evenement waar Jan van Ark nog steeds met plezier over kan praten.

In 1986 overleed mijn moeder en in 1995, na vijf moeilijke jaren ten gevolge van een verkeersongeval in Vorden, overleed mijn vader. Er moest toen een nieuwe invulling komen voor het behoud en onderhoud van het Smidshuis.

Wij, de kinderen, waren druk bezig ons leven elders in Nederland op te bouwen en hadden nog niet zoveel tijd regelmatig naar Vorden te gaan. Vader Starreveld had al in 1970 het plan gemaakt van het Smidshuis een stichting te maken die actief werd na zijn overlijden.

De activiteiten van de kinderen begonnen met het adopteren van één kamer om te onderhouden. Dit verstevigde de band met het Smidshuis. Wij houden 2x/jaar een familiedag rondom de verjaardagen van mijn ouders, half april en half september. Op deze gezellige familiedagen wordt er aan (groot)onderhoud gedaan en plannen gemaakt welk onderhoud uitbesteed moet worden.

Heel belangrijk voor het Smidshuis zijn de oplettende burens Martin en Catrien, Jan en Annie Kornegoor. Bert Kornegoor en zoon Hugo onderhouden de grasvelden.

De volgende familieleden zijn regelmatig te vinden op de boerderij:

De zonen: Peter (met Joepe) en Jaap (met Marianne) Starreveld.

De kinderen van Peter Starreveld: Diederik (met Petra), Folkert (met José) en Quirine.

De kinderen van Jaap Starreveld: Maaïke (met Jeroen) en Jorien (met Bas) en natuurlijk de kleinkinderen.

Jaap Starreveld

Nieuw verkeersbord

Is dit de Galgengoorweg in Vorden? Je zou het wel denken..... Het moet zo ongeveer ter hoogte van de boerderij van Martin en Catrien Kornegoor zijn. Maar dat verkeersbord..... staat dat er wel? Zoeken, zoeken, nee zo'n bord staat er echt niet! Wel een bord: "U nadert een gevaarlijke kruising!". Nou dat het een gevaarlijke kruising is, dat kan poes Bowie van Samantha Kornegoor nog maar net na vertellen. Gelukkig gaat het weer goed met hem, maar het zette Samantha toch aan het denken!

Een prijsvraag van de kampioen gaf het laatste zetje: Samantha toverde het bestaande bord om tot een spiksplinternieuw verkeersbord: "Overstekende Katten" Dat de kat er lol in heeft om over te steken, kun je wel zien aan zijn staart! Samantha's foto werd opgenomen in de kampioen van eind november en ze is "katte"-trots! Misschien kunnen alle Wildenborchers even opletten als ze er voorbij komen: er kan een kat oversteken!

Marianne Been

Postvak In

■ [Redacted]

■ [Redacted]

■ [Redacted]

■ [Redacted]

■ [Redacted]

■ [Redacted]

■ [Redacted]

■ [Redacted]

■ [Redacted]

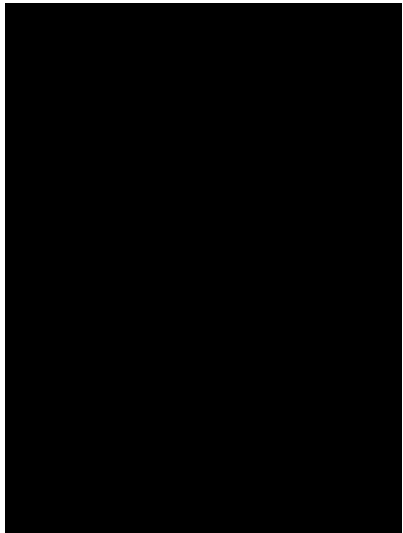
■ [Redacted]
[Redacted]

■ [Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

De dames van de Kapel

Het overzicht in elke Wildenborcher met de namen van de dames die maandelijks zorgen voor het schoonhouden van De Kapel houdt me bezig. Het lijkt me leuk om met hen te gaan praten. Hierover overleg ik eerst met onze hoofdredacteur Joke Wiltink. Zij vindt het een goed plan.

De eerste drie die op de lijst staan voor januari zijn Dinie van Ark, Gerrie Kistemaker en Annie Schröer. Toevallig kom ik Dinie op haar wekelijkse wandeling tegen in het bos en bespreek met haar het idee om te gaan praten met hen. Zij vindt het prima.

Na de nieuwjaarsvisite die weer bijzonder genoeglijk verliep tref ik op zaterdagochtend Gerrie Kistemaker en Annie Schröer aan in de Kapel. Gerrie is druk bezig de grote zaal te vegen en Annie is bezig met de toiletten. Dinie moet helaas verstek laten gaan.

Gezeten bij een kopje koffie steken we van wal. Zowel Gerrie als Annie zorgen al zeker zo'n 15 jaar voor het schoonhouden van de Kapel. Normaal gesproken met zijn drietjes.

Gerrie Kistemaker (66) groeide op in de Wildenborch in een gezin met vijf kinderen. Net zoals andere Wildenborchse kinderen bezocht zij de Julianaschool. Daarna volgde de huishoudschool in Vorden. Een vierjarige opleiding. "In het vierde jaar heb ik gekozen voor de verzorgende beroepen. Na de opleiding ben ik eerst aan de slag gegaan als bejaardenhelpster in Lochem. En daarna heb ik met veel plezier jaren in de kraamzorg gewerkt tot mijn 65ste". Gerrie is er duidelijk over: "als je 65 bent dan zijn anderen, zoals jongeren aan de beurt om het stokje over te nemen". Gerrie trouwde met Ben. Zij kregen vier dochters en hebben intussen vijf kleinkinderen. Ben had tot zijn pensioen een rijdende winkelwagen. Dus het was voor hen een druk bestaan. En nu genieten zij beiden van de kinderen, de kleinkinderen en de vrije tijd. Gerrie is nu actief in het vrijwilligerswerk en betrokken bij haar kleinkinderen. Dit combineert zij met de zorg voor haar moeder Klein Ikkink. Haar moeder is intussen 97 en trekt er nog elke dag op uit met haar scootmobiel in het bos van de Wildenborch. Ook als het weer wat minder is zullen bezoekers haar tegenkomen of in elk geval horen. Want haar moeder houdt ervan om te zingen. En Gerrie daarover: "Als moeder niet zingt dan is er wat aan de hand".

De Wildenborch is belangrijk voor haar. "Het bos, de rust en de ruimte die je hier ervaart. En als er activiteiten in de Kapel zijn, dan komen we ook".

We vragen ons af hoe lang het schoonmaakrooster voor de Kapel er al is. We komen er niet helemaal uit. Wel weten zij nog dat Frieda met een lijst rondging om namen te noteren van belangstellenden. Dat leverde eerst nog weinig op maar later meldden zich meer vrouwen aan. Gerrie en Annie vinden het belangrijk om samen iets te doen voor De Wildenborch.

Annie Schröer (63) groeide op in de Keijenborg. Na de lagere school bezocht zij de huishoudschool in Baak. Daar zat zij twee jaar op en moest er toen af om voor het gezin te gaan zorgen toen haar moeder ziek was. Toen Annie verkering kreeg met Jan ging zij werken bij de papierfabriek in Zelhem. "daar waren we druk met het inpakken van sinterklaas- en kerstpapier." Na haar trouwen in 1980 verhuisde Annie naar De Wildenborch. Voor de ouders van Jan kwam er een bungalow en zij trokken in de boerderij. Annie kreeg met Jan 2 zonen en 1 dochter en heeft intussen 2 kleinkinderen waarop zij regelmatig past.

Op de boerderij hebben Jan en Annie nog koeien en kalveren. Geen van hun kinderen heeft belangstelling om het bedrijf voort te zetten. Volgens Annie vindt Jan het niet erg dat het bedrijf stopt.

Zoals de Kapel nu het belangrijkste ontmoetingspunt is voor de Wildenborchers, was dat de Julianaschool tot de sluiting in 1989. Toen de school werd verkocht is een deel van de opbrengst gegeven aan de Kapel. Hoe lang er al een Kapel is bij De Wildenborch leidt tot enige discussie. Zo rond 1870 heeft de kleinzoon van de dichter Staring ervoor gezorgd dat er een gebouw kwam voor de zondagslessen. Na dat eerste gebouw staat er nu een aantal jaren al weer een prachtig nieuw gebouw, waar de verschillende clubs met veel plezier gebruik van maken. De Kapel is belangrijk en vormt een constante factor in de Wildenborcher buurtschap.

Annie en Gerrie zijn eensgezind dat zonder Kapel dit gevoel vast minder zou zijn. Dan zouden we minder contact hebben met onze buurtgenoten.

Met veel plezier verrichten Gerrie, Annie en Dinie hun werkzaamheden in de Kapel. Zij vinden het schoonmaken leuk zodat alles er spic en span blijft uitzien. Verder vinden zij het belangrijk bij de activiteiten te zijn zodat je onderling voldoende contact houdt.

Enkele dagen later heb ik een gesprek met Dinie van Ark (66) in de Taveerne van de Wildenborcherhof. Gezeten bij een kopje thee vertelt Dinie dat zij is geboren op De Wiersse. "Mijn vader was er tuinman en ik heb daar een jeugd als goudkapje gehad. Als mijn vader daar werkte ging ik er op mijn fietsje naar toe. En wat we ook deden was vissen in de beek en zelfs een paling vangen met een nijptang".

In Het Medler was toen nog een lagere school die zij bezocht. Een middag in de week kwam mevrouw Hazekamp godsdienstles geven en mooie verhalen vertellen. Daarna volgde de huishoudschool in Vorden. Toen zij 16 werd ging Dinie werken in 'Het Wapen van Vorden', waar nu 'De Herberg' zit. Zij werkte daar in de keuken en leerde er goed koken. Dit kwam later goed van pas.

Op haar 16^e leerde zij Jan van Ark kennen. Zij bezochten samen de jeugdvereniging in de Kapel. De jeugdvereniging zorgde ook elk jaar voor een eigen

toneeluitvoering. Er was verder een toneelvereniging. Na de toneelvoorstellingen tijdens het Wildenborchs feest werd er gedanst in de Kapel.

Toen Dinie trouwde met Jan werd zij actief in de toneelvereniging en in de Oranjecommissie dat toen nog een zaak van oudere heren was. Dames zaten er nog niet in de commissie.

Samen met Jan was Dinie druk in het bedrijf met fokvarkens, mestvarkens, koeien en paarden. Een gevulde dagtaak. Samen kregen zij twee zonen en hebben intussen vijf kleinkinderen.

De jaren negentig was de tijd van de plattelandsvernieuwing. Zij zagen daar kansen liggen en een camping hadden zij al. Na veel gedoe met de gemeente en de provincie die overigens goed meedachten hadden zij na drieënhalve jaar alle vergunningen binnen inclusief een wijziging van het bestemmingsplan. In juni 1999 hadden zij de opening. De eerste jaren waren tropenjaren voor hen. Zij deden al het werk met zijn tweetjes en kregen wat hulp van hun zonen, die overigens een eigen beroep hebben. Het landbouwbedrijf omvat nu alleen nog 40 blonde aquitaine koeien, waarvan het vlees geserveerd wordt in de Taveerne. In 2006 zijn Dinie en Jan verhuisd naar de overkant, waar zij nu met veel plezier wonen..

Op de dag van de opening in 1999 hebben campinggasten ons zelfs geholpen met het uitpakken van de stoelen en tafels zodat die avond de eerste maaltijd geserveerd kon worden. Intussen biedt de camping plaats aan 30 caravans.

In die beginperiode deden Jan en Dinie alles samen in de Taveerne. Verder beschikt de Wildenborcherhof ook over hotelkamers en appartementen. Het geheel versterkt elkaar. En in de weekeinden is het vaak druk met feesten en partijen en worden er heerlijke buffetten geserveerd.

Volgens Dinie is de Kapel erg belangrijk voor de buurt. "Als de Kapel er niet meer zou zijn, dan zou de saamhorigheid een stuk minder zijn. De Kapel biedt onderdak aan vele verenigingen. En dankzij de inzet van vele vrijwilligers loopt de Kapel op rolletjes. Gelukkig zie ik dat nieuwkomers in de Wildenborch zich wel betrokken voelen bij onze Kapel". En ook bewoners die naar elders verhuizen blijven komen naar onze nieuwjaarsvisite.

Het schoonmaken van de Kapel doet Dinie al heel lang. Al jaren nu met een rooster en daarvoor werd het gedaan door de Kapelcommissie. Na enig rekenen komt Dinie uit op zeker 40 jaar.

De Wildenborcherhof is een ontmoetingspunt voor velen. Tijdens ons gesprek komt Ab uit Harfsen binnen met zijn vriendin. Hij is weer opgeknapt en komt praten met Jan. En ook een andere mevrouw vraagt naar iemand die er gewoond heeft en waar die nu zit. Dinie biedt uitkomst. Iedereen is altijd welkom in De Wildenborcherhof.

Hun zoon Paul is met zijn vrouw Liesbeth intussen actief geworden in het bedrijf. En, besluit Dinie, "Zij voelen zich ook erg betrokken bij het wel en wee in De Wildenborch". En dat maakt het voor hen mogelijk om tijd vrij te maken voor allerlei dingen die zij ook leuk vinden.

Jacintha Rensen

Presentatie jaarcijfers

• 2015

Inkomsten	2014	2015	Uitgaven	2014	2015
Saldi per 1 januari	€ 31.171,00	€ 33.556,56	Gas-electra	€ 2.184,22	€ 1.363,90
Ontvangen huren	€ 4.200,00	€ 4.755,00	Waterleiding/waterschap bel.	€ 158,08	€ 151,35
Speciale evenementen	€ 6.264,32	€ 5.414,31	Inkopen/evenementen	€ 2.489,46	€ 2.038,84
Rente Bank	€ 225,25	€ 140,05	Inventaris	€ 885,64	€ 917,36
Diversen	€ 511,80	€ 150,05	Onderhoud/schoonmaak	€ 353,86	€ 1.127,63
Bijdrage Wildenborcher	€ 380,00	€ 642,82	Verzekeringspremie	€ 405,31	€ 414,59
Subsidies/giften nieuwbouw	€ -	€ -	Aankoop grond parkeerplaats	€ -	€ 8.125,00
			Dusseldorp afvalverwerking	€ 399,93	€ 397,26
			Gemeentelijke belastingen	€ 862,00	€ 1.074,88
			Diversen	€ 613,55	€ 692,76
			Wildenborcher	€ 843,76	€ 893,58
			Saldi per 31 december	€ 33.556,56	€ 27.461,64
	€ 42.752,37	€ 44.658,79		€ 42.752,37	€ 44.658,79

Schoonmaakrooster Kapel

Staat uw naam nog niet op de schoonmaaklijst, maar bent u wel bereid om één, maximaal twee keer per jaar een paar uurtjes mee te helpen om de Wildenborchse Kapel schoon te houden? Stuur dan een mailtje naar Reinier Klein Brinke: reinierkleinbrinke@planet.nl

Maart	2 keer	Stien Brinkerhof – Riek Vliem – Hermien Oplaat
April	2 keer	Alma v.d. Schoot – Ineke Braakman – Frieda te Lindert
Mei	2 keer	Erika Scharrenberg – Kristie Ezerman – Dini Schoolen
Juni	2 keer	Jannie Reintjes – Gerda Bijenhof
Juli	2 keer	Hanny Ezerman – Lindsey Mennink – Annie Kruisselbrink
Augustus	2 keer	Dinie Staring – Henriëtte Otten – Ria Klein Ikkink
September	2 keer	Aly van Arragon – Diny Pladdet – Riet van Ditshuizen
Oktober	2 keer	Diny van Ark – Gerry Kistemaker – Annie Schröer
November	2 keer	Gerda Mennink – Henny Zweverink
December	2 keer	Stien Brinkerhof – Riek Vliem – Hermien Oplaat

Het is de bedoeling dat vóór de tweede zondag van de maand wordt schoongemaakt vanwege de kerkdienst. De tweede schoonmaak in overleg, in verband met verhuur. Janny Sligman doet de ramen en belt u als geheugensteuntje wanneer u aan de beurt bent. De lijst van werkzaamheden hangt in de werkkast.

Agenda

- Kapelcommissie: Zondagmiddag 1 mei
Familiefietstocht, starten tussen 13.00 uur en 14.00 uur
- Oranjevereniging: Vrijdagavond 17 juni
Wordt weer een mooi begin van het Wildenborchs feest
- Zaterdagmiddag 18 juni
Wildenborchs feest

Verenigingen

- Schietvereniging: elke dinsdag, van 20.15 uur tot 22.30 uur.
seizoen 3de dinsdag van augustus t/m laatste dinsdag in juni.
- Koersbal: 1ste en 3de donderdag van de maand. vanaf 19.30 uur.
- Volksdansgroep: Elke donderdag, van 9.30 uur tot 11.00 uur.
- Wildenborchse Vrouwenclub: Laatste donderdag van de maand.
van 20.00 uur tot omstreeks 22.00 uur.
van oktober t/m april.
- Klootschieten: 3de zondag van iedere maand
10.00 uur verzamelen bij de Kapel.